

25 LET
VĚZEŇSKÉ SLUŽBY
ČESKÉ REPUBLIKY
1993 - 2018

Aleš Kýr
Alena Kafková

Prezident republiky povyšuje generálního ředitele VS ČR Petra Dohnala do hodnosti generálmajora

Zřízení Vězeňské služby ČR dnem 1. ledna 1993 bylo výsledkem reformy českého vězeňství, vycházející ze zásadních politických a společenských změn po 17. listopadu 1989. Do nové koncepce vězeňství v duchu Evropských vězeňských pravidel se promítly i historické zkušenosti k přehodnocení předchozího vývoje. V tomto směru se osvědčila vstřícná pomoc členů Konfederace politických vězňů a Sdružení bývalých politických vězňů, kteří svými životními zkušenostmi významně přispěli k historicko-dokumentační i personální práci.

Poznání minulosti českého vězeňství vedlo k odstranění podmínek a příčin negativních jevů a návratu k humanistickým tradicím. Zákon č. 555/1992 Sb. o Vězeňské službě ČR a justiční strážci novým způsobem stanovil postavení, působnost a úkoly vězeňského personálu. Vedle povinností vězeňské stráže, zajišťující bezpečnost při výkonu vazby a trestu, byla justiční stráž svěřena ochrana soudních budov a míst výkonu justice. Došlo k podstatnému zcivilnění správní služby, zabezpečující potřeby vězeňství v oblasti výchovy a vzdělávání, personální práce, zdravotnictví, administrativy, ekonomiky a logistiky. Služební poměr příslušníků VS ČR byl upraven ve smyslu zák. č. 186/1992 Sb., o služebním poměru příslušníků Policie ČR a pracovní poměr občanských zaměstnanců podle Zákoníku práce. V této souvislosti se aktuálním úkolem stala nová organizace a náplň teoretické i praktické odborné přípravy vězeňského personálu. Ke splnění tohoto úkolu byl v roce

ÚVODNÍ SLOVO GENERÁLNÍHO ŘEDITELE VS ČR

1992 zřízen Institut vzdělávání Vězeňské služby ČR. Práva a povinnosti obviněných ve výkonu vazby byla stanovena zák. č. 293/1993 Sb. o výkonu vazby s důrazem na respektování presumpce nevin. Aplikace nových metod a forem zacházení s odsouzenými k naplňování zák. č. 59/1965 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, novelizovaného zák. č. 294/1993 Sb. se opírala o výsledky penologických výzkumů. K účinnějšímu zacházení s odsouzenými se zřetelem na dodržování jejich lidských a občanských práv významně přispělo obnovení vězeňské duchovní služby a spolupráce s nestátními humanitárními organizacemi. Zahájení soustavné spolupráce se sdělovacími prostředky vyvedlo vězeňství z předchozí společenské izolace. Navázání mezinárodní spolupráce se zástupci vězeňských správ z Evropy, USA a Kanady vedlo k užitečné výměně poznatků a zkušeností. Vstřícný postoj Vězeňské služby ČR při vytváření systému vnější nezávislé kontroly výkonu vazby a trestu odnětí svobody byl přijat s uznáním ze strany podvýboru pro vězeňství Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Evropského výboru pro zabránění mučení a Výboru proti mučení při OSN.

Vydání této publikace je připomenutím zásadních změn souvisejících se zřízením Vězeňské služby ČR a následujících úspěchů v uplynulém období 25 let. Je též vhodnou příležitostí k poděkování všem řídícím a výkonným pracovníkům, kteří se vydali nesnadnou cestou reformy, jejichž význam můžeme plně ocenit v současnosti.

genmjr. PhDr. Petr Dohnal

Personál pankrácké soudní věznice

K 100. VÝROČÍ ČESKOSLOVENSKÉHO VĚZEŇSTVÍ

(1918 - 2018)

Dne 14. 12. 1918 vydal JUDr. František Soukup, ministr spravedlnosti, svůj výnos s textem služebního slibu pro nově nastupující dozorce a dozorkyně vězňů. Služební slib je zavazoval k zachování věrnosti Československé republice a respektování jejích zákonů, k důslednému dodržování služebních předpisů a nařízení, profesionálnímu jednání, bezúhonnému chování a ochraně služebního tajemství. Není náhodou, že tento služební slib byl vydán krátce po vyhlášení Československé republiky dne 28. října 1918, neboť JUDr. SOUKUP jako jeden z jejích zakladatelů přistoupil s velkou odpovědností k obnovení činnosti justice a vězeňství v podmínkách vznikající státní správy demokratického politického systému Čechů a Slováků. Počátky československého vězeňství byly provázeny negativními důsledky první světové války, především všeobecným nedostatkem potravin, léků, výstrojního a ubytovacího materiálu. Nesnadné řešení této situace bylo ztěžováno nárůstem vězněných pachatelů trestných činů, zejména majetkových a hospodářských, který trval až do roku 1925. Praktickým řešením těchto problémů v rámci správy a organizace československého vězeňství byl ve 20. letech minulého století pověřen ministerský rada JUDr. Emil Lány, který se stal též členem mezinárodní komise pro vězeňství a podílel se na vypracování Souboru pravidel pro zacházení s vězni, schváleného Společností národů v Ženevě v roce 1934.

Stejnokroj dozorce z roku 1936

VĚSTNÍK

MINISTERSTVA SPRAVEDLNOSTI.

Redakce v ministerstvu spravedlnosti.

Ročník I. Praha, dne 1. února 1919. Číslo 2.

Pozvání k odebírání věstníku ministerstva spravedlnosti.

Věstník ministerstva spravedlnosti, jehož první a druhé číslo pro rok 1919 právě vyšlo, obsahuje vedle nařízení a výnosů všeobecné povahy a důležitosti, neuveřejněných ve sbírce zákonů a nařízení, i jiné vyhlášky a sdělení z oboru ministerstva spravedlnosti. Jako přílohy vydávány budou sbírky zásadních rozhodnutí, po právní stránce důležitých, v občanských, trestních a živnostenských právních věcech.

Předplatné stanoví se prozatím na 8 K za věstník s přílohami a na 4 K bez příloh. Jednotlivým soudům a státním zastupitelstvím zasílán bude výtisk zdarma. Úředníkům zasílán bude souborně na soud.

Objednávky na věstník přijímá knihtiskárna Karla Reyla násl., Praha-III., Míšeňská ul. č. 70, kde též nejdříve ve 4 týdnech jest oznámiti nedošlo-li vůbec, anebo došlo-li neúplně některé číslo věstníku.

Předplatné na věstník budíž zasíláno složitelným listem, který jest k číslu věstníku připojen.

Nařízení a výnosy.

2.

Nařízení ministerstva spravedlnosti ze dne 14. prosince 1918 o složení slibu nově nastupujícími dozorci a dozorkyněmi vězňů.

Nově nastupující dozorce a dozorkyně vězňů vykonají na místo slibu a služební přísahy v § 10. nařízení min. spravedlnosti ze 7. března 1914 č. 23 věsta. a v § 9. nař. min. spravedlnosti ze 7. března 1914 č. 24 věstníku předepsaných, slib tohoto znění:

„Slibuji na svou čest a svědomí, že republice československé budu vždy věren(a) a její vládě poslušen(a), že budu veškeré své povinnosti dle platných zákonů a nařízení plnit svědomitě, pilně a nestranně, budu poslušen(a) všech příkazů svých představených, úředního tajemství neprozradím a ve všem svém jednání jen prospěchu státu a zájmu služby budu dbát!“

Slib tento se při dalším postupu neopakuje.

Soukup v. r.

Publikování nového služebního slibu

JUDr. Lány se v průběhu svého funkčního období na ministerstvu spravedlnosti snažil o prosazení výchovně vzdělávacího zacházení s odsouzenými ve výkonu trestu odnětí svobody a vytváření podmínek k zaměstnávání odsouzených v ústavních dílnách a zemědělské produkci na po-

Stejnokroj dozorce z roku 1929

zemcích trestních ústavů a krajských soudních věznic. Vedle pozitivního vlivu zemědělské práce na odsouzené, založené na kontaktu s živou přírodou, vedlo toto opatření k výraznému zlepšování potravinové situace ve vězeňství. Obdobně pomáhalo zaměstnávání odsouzených k pokrývání nezbytných materiálních potřeb k vystrojení vězňů, vybavování vězeňských prostorů nábytkem, k zajišťování vnitřního provozu, údržby a oprav vězeňských objektů.

K zabezpečení potřebných finančních prostředků využívali ředitelé trestních ústavů a soudních věznic kromě minimalizace nákupů, umožněné výrobní činností odsouzených, též zhodnocování výsledků vězeňské práce v tehdejší tržní prostředí se zřetelem na limitující faktory. Zvýšená pozornost byla věnována hospodárnému využívání části finančních prostředků získaných z pracovní činnosti odsouzených a čerpání dotací z veřejných finančních prostředků, popř. též peněžních darů, poskytovaných různými společenskými organizacemi.

Základem úspěšného hospodaření trestních ústavů a soudních věznic byla opora v příslušné legislativě, která tuto činnost umožňovala a podporovala, a rovněž vysoká profesionalita, osobní odpovědnost a stabilita ředitelů a úředníků tehdejší vězeňské správní služby.

Doc. PhDr. Jiří Čepelák, CSC. - zakladatel české penologie a penitenciární nauky

JUDr. František Soukup

Od vzniku československého vězeňství na základě hodnotového systému první republiky uplyne letos 100 let, což je jubileum, které podněcuje k zamyšlení, jak byly zúročeny pozitivní i negativní zkušenosti našich předchůdců a zda jsme moudřími dědici a důstojnými pokračovateli nositelů našich humanistických a penitenciárních tradic.

JUDr. Emil Lány

Úředníci správní a strážní služby (Praha-Pankrác, 1929)

HISTORICKÉ MEZNÍKY ČESKÉHO VĚZEŇSTVÍ

(1918 - 1993)

Ženská ložnice pro výkon trestu žaláře

Zámečnická a klempířská dílna (Praha-Pankrác, 1929)

Ústavní škola (Praha-Pankrác, 1929)

Mužská ložnice pro výkon trestu žaláře

1918 - 1939

Po vzniku Československé republiky (ČSR) v roce 1918 byl převzat justiční a vězeňský systém rakouské monarchie. Základní legislativní úprava, organizace a správa vězeňství byla postupně zdokonalována počínaje rokem 1919. Zejména byl prohlubován progresivní systém výkonu trestu, založený na postupném zmírňování vězeňského režimu v závislosti na průběhu nápravy trestanců, rozdělených zpravidla do 3 disciplinárních tříd. Převedení do I. třídy bylo předpokladem k návrhu na podmíněné propuštění z výkonu trestu, které bylo uzákoněno již v roce 1919. V roce 1928 existovalo v ČSR 6 mužských trestnic k výkonu trestů od 1 roku až po doživotí, z toho 2 trestnice pro prvotrestance a polepšitelné recidivisty (Plzeň, Leopoldov) a 2 trestnice pro nepolepšitelné trestance (Kartouzy, Ilava), dále trestnice pro choré a invalidní trestance (Mírov) a trestní ústav pro mladistvé do 20 let s trestem nad 6 měsíců (Mikulov). Vedle toho existovala samostatná ženská trestnice s oddělením pro mladistvé (Řepy u Prahy). Tresty žaláře od 6 měsíců do 1 roku byly vykonávány v trestničních odděleních krajských soudních věznic. Mužští trestanci s dlouhodobými tresty bez možnosti podmíněného propuštění byli po dvou třetinách vykonaného trestu přemísťováni do tzv. přechodného ústavu v Leopoldově. Mladiství vykonávali trest zavření v polepšovnicích nebo v určených trestních ústavech. Dozorčí a strážní službu zajišťovali příslušníci Sboru stráže vězeňské a ke správnímu personálu náležel též duchovní správce, učitel a lékař. Vězeňství bylo centrálně řízeno příslušným odborem na ministerstvu spravedlnosti, který úzce spolupracoval s Mezinárodní komisí pro trestní právo a vězeňství. Dohled nad výkonem trestu prováděli domácí komisaři (příslušní okresní prokurátoři), občanští kontrolori (poslanci Národního shromáždění) a od roku 1921 pověření úředníci ministerstva spravedlnosti.

Oddělení pro odsouzené k trestu smrti

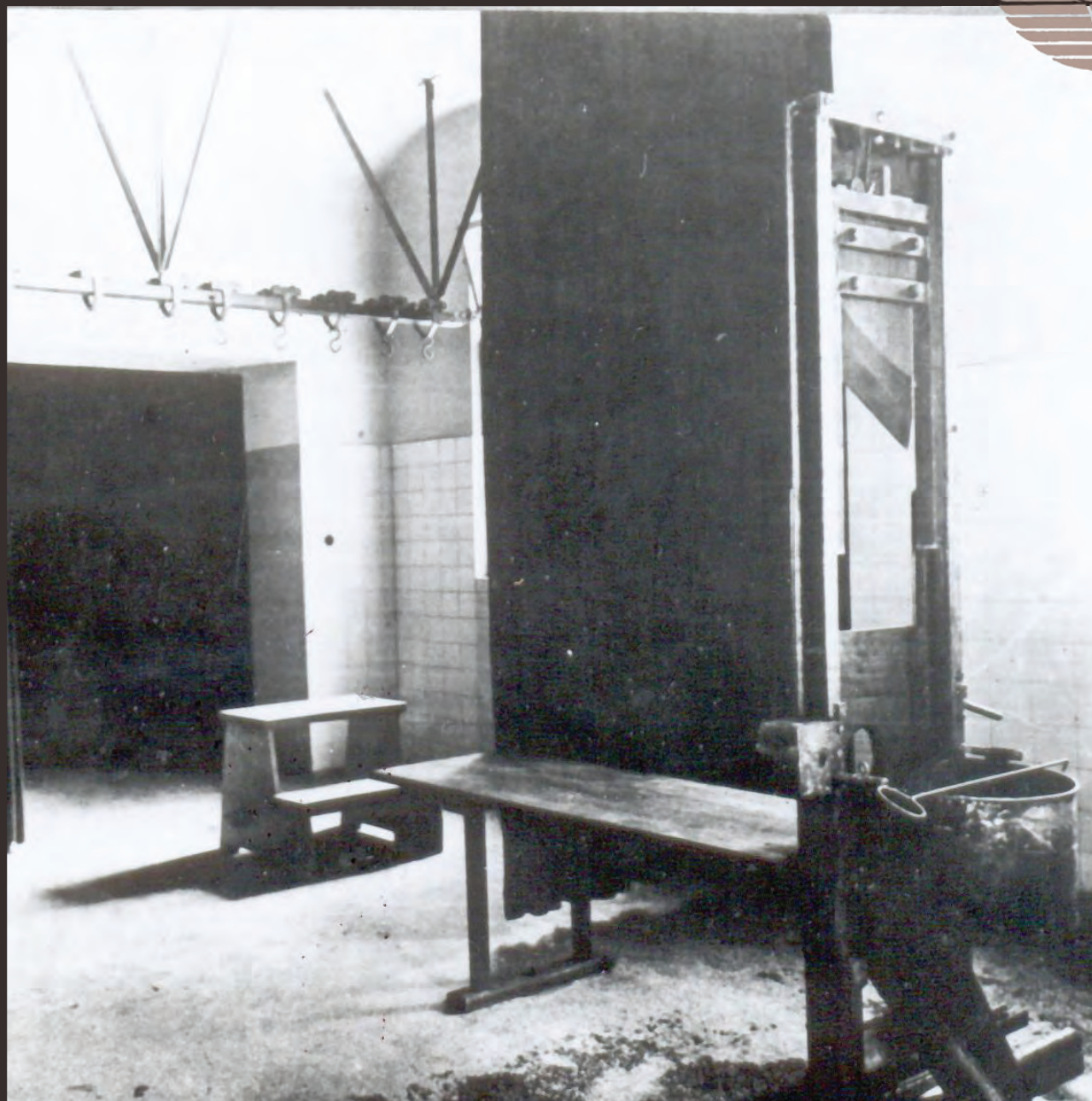
Personál pankrácké věznice gestapa

Bezpečnostní plán pankrácké věznice (1941)

Vycházky vězňů gestapa (Praha-Pankrác, 1942)

Pankrácké popraviště z let 1943 - 1945

1939 - 1945

Po rozpadu Československé republiky a vzniku tzv. Protektorátu Čechy a Morava zůstal v podstatě zachován dosavadní justiční a vězeňský systém včetně základní legislativní úpravy, organizace a správy vězeňství. Každá norma (vyhlášky, výnosy, oběžníky a pokyny) vydávaná protektorátní vládou byla schvalována říšským protektorem. V protektorátním ministerstvu spravedlnosti působil pověřenec Úřadu říšského protektora, který měl sledovat a koordinovat činnost ministerstva s německými úřady. Vězeňská zařízení (soudní věznice a trestnice) byla využívána zcela nebo zčásti pro potřeby německé justice a tajné státní policie – gestapa. Tyto orgány nacistické okupační správy měly výhradní pravomoc řešit tzv. trestné činy proti Velkoněmecké říši a v této souvislosti spadaly pod jejich jurisdikci i občané protektorátu. V jednotlivých soudních věznicích a trestnicích často existovalo jednak protektorátní vedení (české), které zpravidla zajišťovalo provozní činnost, jednak říšské vedení (německé), které zajišťovalo jejich využívání pro vazební účely nacistických soudů a vyšetřovací účely gestapa. Personál protektorátní správy ve vězeňství na všech stupních byl nucen složit slib věrnosti vůdci Velkoněmecké říše Adolfu Hitlerovi a zkoušku z německého jazyka. V souvislosti s protinacistickým odporem bylo v letech 1939 – 1942 vyšetřováno gestapem celkem 72 zaměstnanců protektorátního vězeňství, nejčastěji dozorců. Dohled nad výkonem trestu nadále vykonávali domácí komisaři, zejména však úředníci nově zřízené Generální inspekce vězeňství pro výkon nejvyššího dozoru nad soudními věznicemi a trestními ústavami. Působnost dozoru, všeobecná správa a řízení soudních věznic a trestnic se po dobu protektorátu několikrát měnila. V roce 1943 přešla na vrchní soudy a v roce 1945 se vrátila zpět do působnosti ministerstva spravedlnosti.

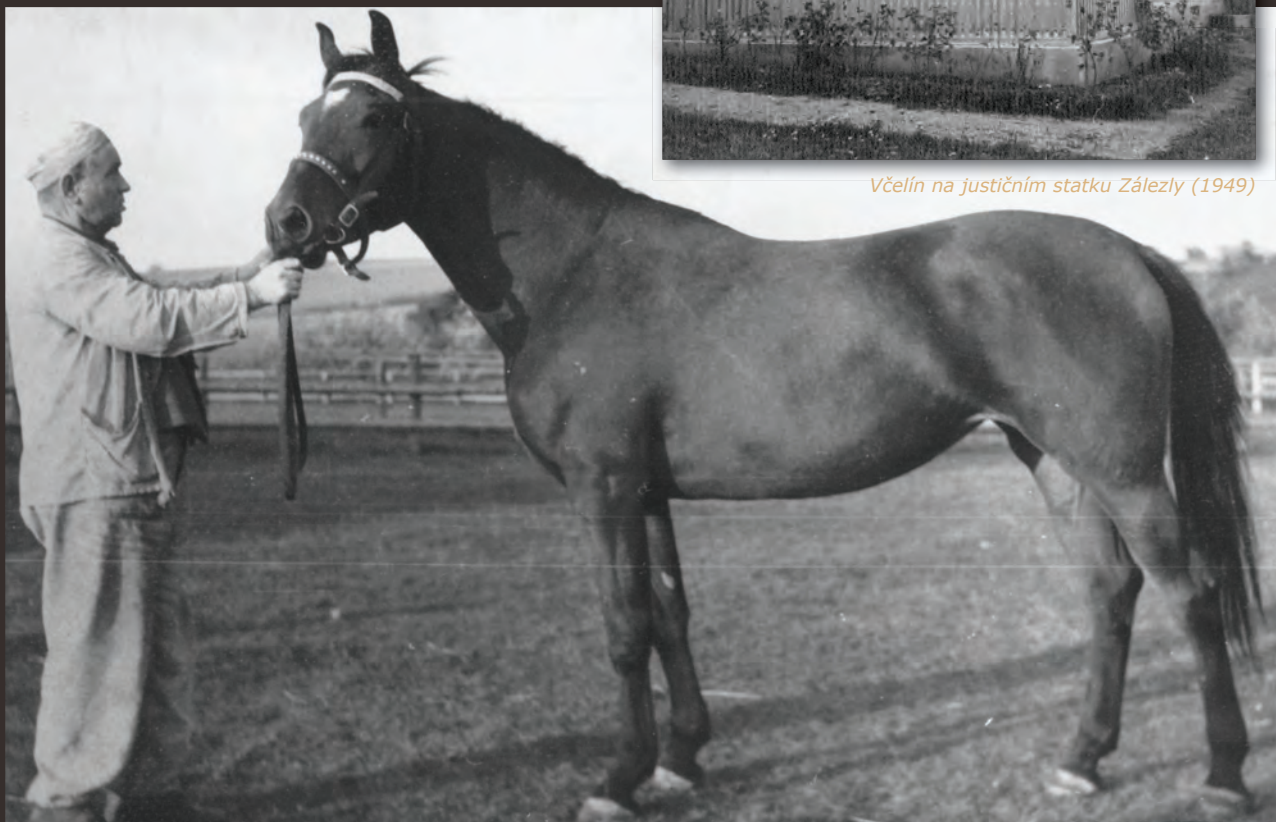
Příslušníci SVS v Trestním ústavu Plzeň

Ústřední soubor SVS (Plzeň)

Včelín na justičním statku Zálezly (1949)

Odsouzený na justičním statku Zálezly

1945 - 1952

Bezprostředně po osvobození od německé nacistické okupace rozhodovaly o umísťování do vězeňských zařízení revoluční národní výbory. Teprve koncem roku 1945 se řízení a správa soudních věznic a trestních ústavů vrátila do kompetence ministerstva spravedlnosti. Další vězeňská zařízení včetně internačních, sběrných a pracovních táborů k soustřeďování německého obyvatelstva k odsunu byla v působnosti ministerstva vnitra a ministerstva národní obrany. Mimořádné lidové soudy odsuzovaly nacistické zločince, zrádce a kolaboranty, kteří byli ve výkonu trestu nazýváni retribučními vězni. Dekretem prezidenta republiky č. 126 ze dne 27. 10. 1945 byly zřízeny zvláštní nucené pracovní oddíly ve všech věznicích krajských soudů a v trestních ústavech Plzeň, Valdice, Mikulov, Mírov a Řepy k zařazování odsouzených, zejména Němců, s trestem odnětí svobody nad 5 let. Těchto oddílů bylo využíváno k odstraňování válečných škod na komunikacích a veřejných budovách a obnově národního hospodářství. V roce 1948 vzniká kategorie tzv. protistátních vězňů, odsouzených státním soudem na základě zákona č. 231/1948 Sb., na ochranu lidově demokratické republiky. Podle vězeňského řádu z roku 1951 měli výrazně více omezení než kriminální vězni. Zákonem č. 321/1948 Sb., o uniformovaném sboru vězeňské stráže (SVS) došlo k reorganizaci vězeňského personálu podle vzoru Sboru národní bezpečnosti. V krajských soudních věznicích a trestních ústavech byli jmenováni velitelé oddílů SVS, kterým podléhali příslušníci vězeňské strážní a správní služby. Velitele oddílů SVS přímo řídil velitel SVS, jmenovaný ministrem spravedlnosti. Dohled nad výkonem trestu odnětí svobody vykonávali od roku 1949 ústavní komisaři a od roku 1950 též příslušní prokurátoři.

Ubytovací objekty pracovního útvaru Vojna u Příbrami

Práce odsouzených v dole Fierlinger (Vinařice)

Kinosál ze zrušeného kostela pankrácké věznice

Politická desetiminutovka (Praha-Pankrác, 1959)

Pracoviště ve zrušeném kostele v NPT Valdice

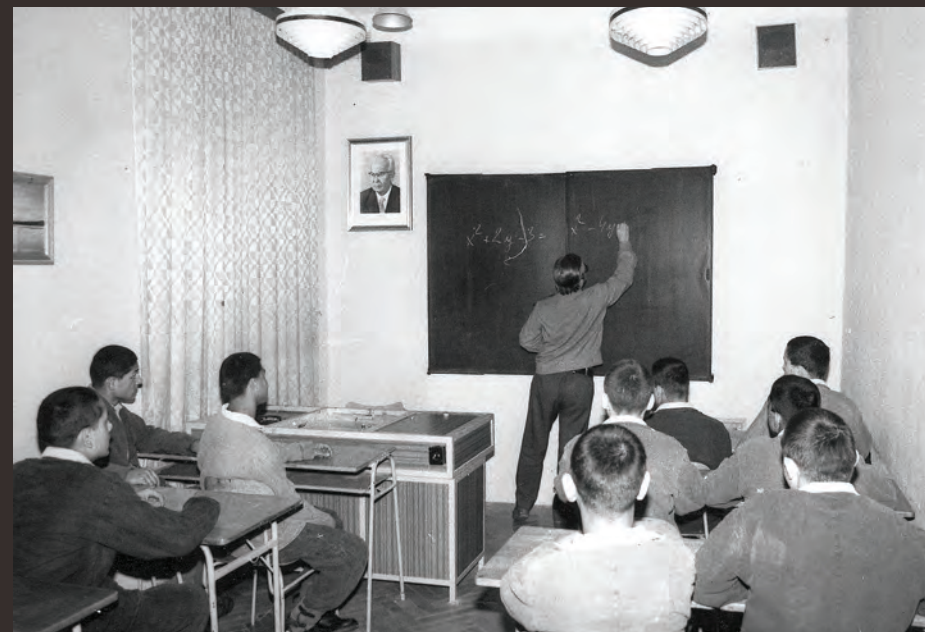

1953 - 1965

V letech 1953 – 1955 vrcholil tzv. třídní výkon trestu, uplatňující nejtvrdší podmínky u politických vězňů, nazývaných protistátními. Dnem 1. 1. 1953 bylo vězeňství jako celek převedeno do působnosti ministerstva národní bezpečnosti, které koncem roku zaniklo, a plnění úkolů vězeňství převzalo ministerstvo vnitra. V této souvislosti byl výkon strážní, dozorčí a správní služby svěřen příslušníkům Sboru národní bezpečnosti (SNB). V témže roce byl vydán Řád nápravných zařízení, který novým způsobem a podle vzoru Sovětského svazu stanovil strukturu tzv. nápravných zařízení (NZ), která byla členěna na 6 typů podle stupně střežení. Do jednotlivých typů NZ byli odsouzení zařazováni podle povahy trestného činu (státně bezpečnostní, kriminální) a podle závažnosti provinění. Odsouzení mladiství vykonávali trest ve zvlášť určených NZ nebo oddělených částech NZ. Podmínky výkonu trestu z hlediska stupně omezení nebo zvýhodnění se měnily v závislosti na zařazení odsouzeného do I. až IV. klasifikační skupiny. Při nástupu do výkonu trestu byli odsouzení zařazováni do I. nebo II. skupiny, přičemž rozhodující byl třídní původ a povaha trestného činu. K další diferenciaci odsouzených ve výkonu trestu byl v roce 1955 vydán Řád pro nápravně pracovní tábory (NPT), který rovněž vycházel ze sovětských zkušeností a stanovil 4 typy táborů k využívání vězeňské práce. Uvnitř NPT byly jednotlivé kategorie odsouzených odděleně ubytovány a zaměstnávány. Ještě v roce 1961 obsahoval Řád pro výkon trestu odnětí svobody v NZ kategorii tzv. třídních nepřátel, kteří vykonávali trest v nejpřísnějších podmínkách a byli zásadně zařazováni na fyzicky namáhavé a méně placené práce. Zvlášť nebezpeční odsouzení byli umísťováni do zvláštního oddělení, které bylo zřízeno v NPT Leopoldov, Valdice, Plzeň a Pardubice. Kontrolní a inspekční činnost mohli vykonávat jen funkcionáři správy NZ a příslušní prokurátoři.

Terapeutická skupina SPOL, Praha-Pankrác

Školské vzdělávací středisko v Opavě

Pracovníci Výzkumného ústavu penologického SNV ČR

Příslušníci SNV při rozdělení strážní směny (Heřmanice)

Nepokoje odsouzených v prosinci 1989 (Heřmanice)

25 LET VS ČR

HAVEL
NA HRAD!

1965 - 1989

V polovině 60. let se stal dosavadní československý vězeňský systém již politicky neudržitelným z hlediska mezinárodních požadavků na vězeňství. K zásadní úpravě výkonu trestu odnětí svobody podle Standardních minimálních pravidel pro zacházení s vězni, doporučených OSN, byl vydán zákon č. 59/1965 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody. V souladu s tímto zákonem zařazovaly soudy odsouzené k výkonu trestu odnětí svobody do 3 nápravně výchovných skupin (NVS), kterým odpovídaly typy nápravně výchovných ústavů (NVÚ). Do ústavu I. NVS byli zařazováni prvotrestaní za trestné činy nejméně společensky nebezpečné, do II. NVS prvotrestaní za závažnější trestné činy a ti, kteří v posledních 10 letech spáchali úmyslný trestný čin. Do III. NVS byli zařazováni pachatelé společensky nejzávažnějších trestných činů včetně tzv. trestných činů proti republice a zvláště nebezpeční recidivisté. Trest mohl být soudně zpřísněn umístěním do tzv. zostřené izolace. Podle nového zákona vykonávali strážníci, dozorčí a správní službu příslušníci Sboru nápravné výchovy (SNV). Do vězeňství mohli vstupovat středoškolsky a vysokoškolsky vzdělaní odborníci jako vychovatelé, sociální pracovníci, pedagogové a psychologové. V roce 1968 bylo vězeňství převedeno z působnosti ministerstva vnitra do kompetence národních ministerstev spravedlnosti (českého a slovenského). V rámci reformy vězeňství začal rozvíjet svoji činnost Výzkumný ústav penologický se sídlem v Praze, který se zabýval studiem osobnosti vězněného pachatele a možnostmi jeho nápravy. Na počátku 80. let vyvrcholila ve vězeňství normalizační opatření, což se projevilo úpadkem odbornosti. Kontrolní činnost ve věznicích a NVÚ byla svěřena správě Sboru nápravné výchovy (SNV) a nadále ji vykonávali okresní a krajsí dozorčí prokurátoři. Na politickou situaci po 17. listopadu 1989 reagovali odsouzení ve všech věznicích předkládáním požadavků na úpravu dosavadních poměrů. K posouzení jejich návrhů byly vytvořeny kontrolní skupiny z poslanců České národní rady a odborníků, kteří předložili správě SNV návrhy na opatření.

Cela pro obviněné (Praha-Ruzyně)

Individuální úprava ložnice odsouzených (Valdice)

Popravčí cela z let 1954 - 1989 (Praha-Pankrác)

1990 - 1993

Dnem 1. 1. 1990 vyhlásil nový prezident Václav Havel velmi širokou amnestii, po které zůstalo ve věznicích a NVÚ přibližně 6000 vězňů z předchozího stavu 22 000 vězeňských osob. Odsouzení, na které se amnestie nevztahovala, vyvolávali nepokoje, které byly úspěšně zvládnuty. Situací ve věznicích včetně ubytovacích podmínek se začala zabývat komise pro vězeňství České národní rady. Po zrušení trestu smrti byl zaveden doživotní trest. V letech 1990 – 1991 probíhalo v SNV ověřování odborné a morální způsobilosti na základě zákona č. 169/1990 Sb., kterého se zúčastnilo přibližně 5500 příslušníků SNV, z nichž pouze 400 nevyhovělo požadavkům. V roce 1992 byla zpracována nová koncepce českého vězeňství v duchu Evropských vězeňských pravidel, ale i vlastních humanistických tradic, na jejímž základě byl vydán zákon č. 555/1992 Sb., o vězeňské službě a justiční stráž, který zásadním způsobem reformoval organizaci, řízení a výkon českého vězeňství. Vznikly 3 skupiny zaměstnanců: vězeňská stráž a justiční stráž (k ochraně výkonu justice), jejichž služební poměr se řídil zákonem č. 186/1992 Sb., o služebním poměru Policie ČR, a dále správní služba s civilními zaměstnanci v pracovním poměru podle zákoníku práce. V reformním období provádělo kontrolní činnost ve vězeňství Ředitelství SNV a komise pro vězeňství ČNR. Dnem 1. 1. 1993 zanikl SNV a k plnění úkolů státní správy ve vězeňství byla zřízena Vězeňská služba (VS) ČR jako rozpočtová organizace ministerstva spravedlnosti. Byla zbavena přímého vlivu politických stran, zbytečných militantních prvků, neúměrné centralizace a byrokracie. Odpovědnost za její činnost byla svěřena generálnímu řediteli, který byl jmenován ministrem spravedlnosti. Byly posíleny pravomoci ředitelů vazebních věznic a věznic, zejména v oblasti personální a ekonomické. Dohled nad výkonem vazby a trestu začali vykonávat příslušní státní zástupci, poslanci a inspekční instituce při Radě Evropy a Organizaci spojených národů.

ČINNOST VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČR V PRVNÍM DESETILETÍ

(1993 - 2003)

Jednání k uzavření smlouvy o podílu VS ČR na projektu Řepy

Semináře výboru pro zabránění mučení při Radě Evropy (1997)

Z první mezinárodní konference v Kroměříži k problematice vězeňského personálu v roce 1994

Z mezinárodní konference v Kroměříži k problematice mladistvých odsouzených v roce 1996

V souladu s požadavky na dodržování základních lidských práv a občanských svobod byl vydán zákon č. 293/1993 Sb., o výkonu vazby, který stanovil, že obvinění mohou být podrobeni jen těm omezením, která jsou nutná pro trestní řízení. K prohloubení humanizace a odborného zacházení s odsouzenými byl vydán zákon č. 294/1994 Sb., který pozměnil a doplnil zákon č. 59/1956 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody. Podle této úpravy došlo k novému pojmenování a členění zařízení pro výkon trestu na věznicích s dohledem, dozorem, ostrahou a zvýšenou ostrahou. O umístování odsouzených do jednotlivých typů a přezazování rozhodoval soud. Odsouzení mladiství byli umístováni do Věznice Všehrady a odsouzené ženy soustřeďovány do Věznice Pardubice. Menší část mladistvých a odsouzených žen byla ve Věznici Opava. V důsledku privatizace státních hospodářských organizací zanikla většina pracovišť odsouzených uvnitř věznic. Vedle problémů se zaměstnáváním odsouzených se ukázala naléhavá potřeba řešit aktuální i koncepční úkoly, související s ubytovací kapacitou a další investiční výstavbou. Z majetkoprávních důvodů zanikla vězeňská zařízení v Minkovicích, Mladé Boleslavi a Říčanech. Z důvodu postupující těžby uhlí zanikla též v Libkovicích a Žacléři. V neposlední řadě byly hledány a uplatňovány efektivní činnosti v mimopracovní době odsouzených. V rámci projektu spolupráce VS ČR a Milosrdných sester Kongregace sv. Karla Boromejského bylo v roce 1996 zprovozněno oddělení pro vybrané odsouzené ženy v objektu

Bývalé nacistické popraviště (tzv. sekyrárna) z let 1943-1945

Pietní akt na bývalém popravišti z let 1947 - 1954 (Praha-Pankrác)

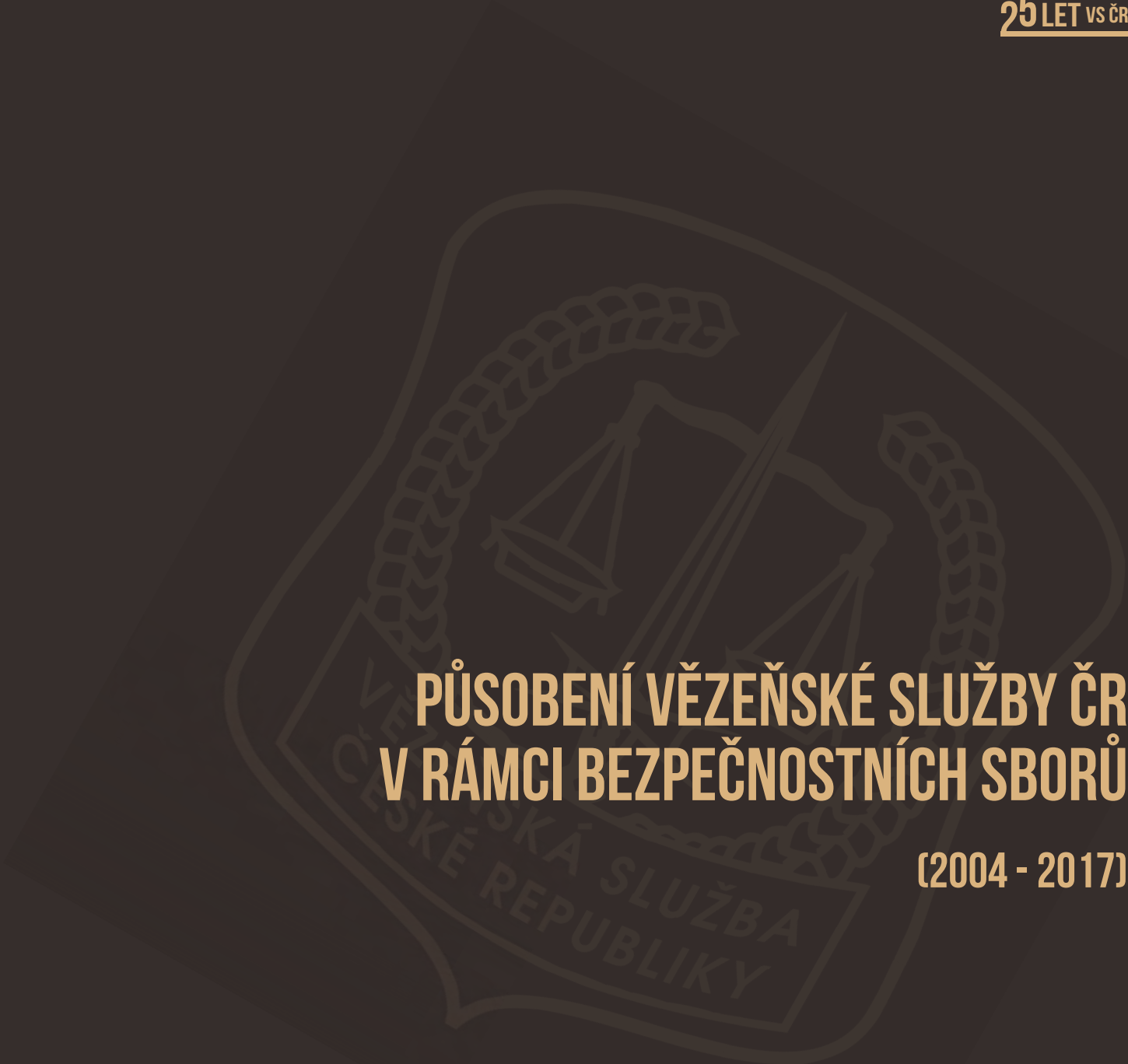

Pietní místnost v Památníku Pankrác

Domova sv. Karla Boromejského v Řepích. K systémové a tvůrčí aplikaci požadavků Evropských vězeňských pravidel na základě nových poznatků a zahraničních zkušeností byl vydán zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, avšak základní typy věznic se nezměnily. Základem mezinárodní spolupráce ve vězeňství se stalo pořádání odborných konferencí v Kroměříži v letech 1994, 1996, 1998, 2000 a 2002. Vnitřní kontrolní činnost ve vězeňství se stala jedním z důležitých úkolů generálního ředitelství VS ČR a odboru generální inspekce ministerstva spravedlnosti. Dohled nad výkonem vazby a trestu začali vykonávat příslušní státní zástupci, poslanci a inspekční instituce při Radě Evropy (CPT) a při OSN (CAT). V prostorách bývalého nacistického popraviště pankrácké věznice byl v roce 1995 nově upraven Památník Pankrác s historickou a pietní částí. Další pietní místo bylo zřízeno na bývalém popravišti z 50. let minulého století. V letech 1998 - 2000 byl vybudován ve Stráži pod Ralskem nový školský areál Institutu vzdělávání VS ČR a rozhodnutím ministra spravedlnosti se zároveň stal sídlem Justiční akademie. V roce 2000 bylo vybudováno moderní vězeňské zařízení pro odsouzené ženy ve Věznici Světlá nad Sázavou. Od roku 2002 Věznice Světlá nad Sázavou jako jediná v České republice zajišťuje výkon trestu matek s dětmi zpravidla do tří let věku dítěte. Zákonem č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů byl nově upraven služební poměr příslušníků VS ČR. Vydáním zákona č. 436/2003 Sb., kterým se mění zákon č. 555/1992 Sb. o Vězeňské a justiční strážích ČR, se stala Vězeňská služba ČR ozbrojeným bezpečnostním sborem.

Psovodi VS ČR

PŮSOBENÍ VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČR V RÁMCI BEZPEČNOSTNÍCH SBORŮ

(2004 - 2017)

V souvislosti se začleněním VS ČR mezi bezpečnostní sbory v roce 2004 došlo k uzavření příslušných součinnostních dohod s Policií ČR a začlenění do integrovaného záchraného systému. Byla zpracována a postupně naplňována koncepce rozvoje VS ČR do roku 2015, která reagovala na prognózy vývoje kriminality s dopadem na změny v trestní politice a vývoji vězeňské populace. Strategickým záměrem bylo vytvoření databáze vězněných osob včetně informací o výsledcích penitenciárního zacházení, dále legislativní předpoklady ke snížení počtu typů věznic s možností vnitřní diferenciací prováděné VS ČR, s cílem širšího využití diagnostických dat. K dlouhodobým prioritám náleželo též rozšiřování možností zaměstnávání odsouzených i obviněných ve výkonu vazby a modernizace vězeňských zařízení podle možností přidělených investičních prostředků. K plnění zákona č. 129/2008 Sb. byly zřízeny ústavy pro výkon zabezpečovací detence v Brně a Opavě. Na základě rozhodnutí soudu jsou v nich umísťovány osoby nebezpečné, trpící duševní poruchou a odmítající soudně nařízenou léčbu. Vývoj počtu chovanců od roku 2009 ukazuje, že je zcela nezbytné otevřít další detenční zařízení v Cechách s využitím dostupného specializovaného personálu a zdravotnických zařízení k externím odborným výkonům. V roce 2011 navázalo Generální ředitelství VS ČR spolupráci s Generální inspekcí bezpečnostních sborů ČR k prošetřování případů trestné činnosti zaměstnanců VS ČR a prevenci jejich výskytu.

Úspěšně pokračovala mezinárodní spolupráce výměnou zkušeností při vzájemných návštěvách a účasti na odborných konferencích. Na základě uzavřených dohod o spolupráci s vězeňskými správami v Dolním Sasku, Litvě, Maďarsku, Polsku, Rumunsku a na Slovensku se uskutečňovaly vzájemné pracovní návštěvy, odborné stáže a další akce kulturního nebo sportovního charakteru na úrovni generálního ředitelství a jednotlivých věznic a vazebních věznic. Odborné kontakty byly navázány také s Bavorskem, Belgií, Bulharskem, Dánskem, Francií, Chorvatskem, Lotyšskem, Nizozemím, Rakouskem, Saskem, Slovinskem, Švýcarskem a USA. Nejintenzivnější kontakty udržuje VS ČR tradičně s vězeňskými službami zemí Visegrádské čtyřky. K využití nových forem spojení s veřejností byly uzavírány dohody se školami a zajišťována každoroční prezentace VS ČR v rámci účasti ozbrojených bezpečnostních sborů na Dnech NATO v Ostravě-Mošnov. V neposlední řadě jsou organizačními jednotkami VS ČR od roku 2012 pořádány akce u příležitosti Dne českého vězeňství. V roce 2016 schválila vláda ČR novou koncepci vězeňství do roku 2025, jejíž plnění se neomezuje jen na VS ČR. Hlavní cíl sleduje především ochranu společnosti snižováním recidivy pachatelů trestných činů prostřednictvím so-

Justiční služba VS ČR - kontrola při vstupu do Justičního areálu Na Míčáncích

Duchovní péče ve VS ČR

Výtvarné aktivity odsouzených

Světlá nad Sázavou - ložnice matek s dětmi

ciální integrace odsouzených po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody. K tomu je zapotřebí zvýšit účinnost odborného zacházení s odsouzenými za aktivní účasti příslušných externích subjektů ve smyslu zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Koncepce zavádí řadu nových výchovných a hospodářských projektů za předpokladu samostatnějšího postavení jednotlivých věznic v rámci průmyslové výroby a zemědělské činnosti. Inspiraci lze čerpat ze zkušeností bývalých justičních statků při některých trestních ústavech po roce 1946 a pozdějších vlastních pomocných hospodářství nápravně výchovných ústavů SNV. Od roku 2016 se ve věznici postupně rozvíjejí chovy včelstev, ovcí a daňků. V tomto směru byl učiněn výrazný pokrok v roce 2017 ve Věznici Jiřice, která formou „otevřené věznice“ posiluje samostatnost a odpovědnost odsouzených k jejich přípravě do občanského života za využití práce v zahradnictví a při provozu věznice.

Kurz komunikačních dovedností Bělušice

Dnem 1. října 2017 nabyl účinnosti zákon č. 58/2017 Sb., který mění zákon č. 169/1999 Sb. o výkonu trestu svobody a zákon č. 40/2009, trestní zákoník, pokud jde o diferenciaci výkonu trestu odnětí svobody ve věznici. Touto legislativní úpravou byly dosavadní čtyři typy věznic redukovány na věznice s ostrahou a věznice se zvýšenou ostrahou. Věznice s ostrahou se dále člení na oddělení s nízkým, středním a vysokým stupněm zabezpečení. Do těchto oddělení jsou odsouzení umísťováni podle stupně nebezpečnosti s ohledem na spáchanou trestnou činnost a vnitřní riziko se zřetelem na charakteristiku odsouzeného a jeho postoj k výkonu trestu odnětí svobody. Zatímco o umístění odsouzených do stanovených typů věznic nadále rozhoduje soud, o zařazování do jednotlivých oddělení věznice rozhoduje VS ČR.

Věznice Mírov

VĚZNICE S HISTORICKOU TRADICÍ

MÍROV

Mužský trestní ústav v Mírově byl zřízen v objektu bývalého hradu ze 13. století, který byl až do roku 1855 majetkem olomouckých biskupů a arcibiskupů. Po nezbytné rekonstrukci byl zprovozněn jako státní trestní ústav pro výkon trestu žaláře a těžkého žaláře a první trestanci byli přemístěni z brněnského Špilberku v létě 1858. V letech 1859 – 1876 zajišťovaly správní službu řádové sestry Kongregace sv. Karla Boromejského. Počet trestanců se řadu let pohyboval mezi sedmi až osmi sty osob. K pracovní činnosti byli zařazováni jednak v ústavní režii (prádelně, kuchyni, pekárně a řemeslnických dílnách), jednak k výrobě sádků a knoflíků a ke draní peří. Mimo trestníci pracovali v zahradnictví a na polích. Všichni se pravidelně zúčastňovali bohoslužeb v místním kostele a vyučování v ústavní škole. Jejich práva a povinnosti, jakož i disciplinární opatření stanovil tzv. Domácí řád.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 byl ústav využíván k umísťování nepolepšitelných trestanců ve výkonu žaláře a těžkého žaláře ze země moravské. Pro nevhodnost objektu byla v roce 1928 snížena ubytovací kapacita na 200 – 250 trestanců, kteří mohli být umístěni jen na společných ložnicích. V průběhu roku 1928 byla trestnice zrušena a po stavební adaptaci znovu otevřena v roce 1930 jako Ústav pro choré trestance na Mírově, kteří pro sešlost věkem, trvalou tělesnou vadu nebo trvale chorobný stav potřebovali stálý lékařský dohled. V roce 1936 bylo v ústavu celkem 249 trestanců, většina z nich byla nakažena tuberkulózou, někteří pohlavními chorobami a nemalou část tvořili invalidé a psychopati.

Na základě tzv. mnichovské dohody se ocitl Mírov na odstoupeném území, které bylo připojeno k velkoněmecké říši. Trestanci německé, polské a maďarské národnosti zůstali na místě a trestanci české národnosti, jakož i čeští dozorcí a úředníci byli přemístěni do věznice v Olomouci. V roce 1938 převzala trestnici německá vězeňská správa a do služeb vězeňské stráže nastoupili němečtí obyvatelé z Mírova a Mohelnice. Z bývalé trestnice se stala nejprve káznice, kde byli vězněni zejména Češi z okupovaných území na severní Moravě za protinacistický odpor a účast v ilegálních odbojových organizacích. V roce 1942 zde

byla dočasně zřízena vyšetřovací vazba gestapa pro oblast Brna, Opavy, Prostějova a Šumperku. V důsledku týrání, špatných životních a pracovních podmínek, nedostatečné hygieny a léčby zemřelo do roku 1945 celkem 666 vězňů, z toho 516 Poláků, 137 Čechů a 13 osob jiné národnosti. Po zániku protektorátu v roce 1945 předal německý personál správu věznice ilegálnímu národnímu výboru, složenému z českých politických vězňů. Do trestnice byly soustřeďovány osoby odsouzené za kolaboraci, např. bývalí členové protektorátní vlády Rudolf Beran, Jaroslav Krejčí, gen. Jan Syrový. Byly zde též zřízeny zvláštní nucené pracovní oddíly pro osoby odsouzené mimořádným lidovým soudem s délkou trestu nad 5 let. Tito odsouzení byli využíváni k obnově národního hospodářství a jiným pracím ve veřejném zájmu. Do obnovené trestnice se postupně

navracel výkon trestu nemocných trestanců. Ke zlepšení ekonomické situace a zaměstnávání trestanců byl zřízen tzv. justiční statek v místní části Nové Sady. Koncem roku 1948 bylo v evidenci celkem 1 791 osob z řad retribučních, kriminálních a politických vězňů, u nichž se začal uplatňovat tzv. třídní přístup, který vyústil v týrání odpůrců komunismu. Obětí nastupujících politických perzekucí se stal i bývalý ministr spravedlnosti JUDr. Prokop Drtina, gen. Karel Kutlvašr, Jiří Stříbrný, katoličtí kněží Antonín Huvar, Stanislav Zela, Karel Otčenášek a další. V letech 1949 – 1951 se mimo trestnici nacházel v hradním objektu tábor nucené práce pro bývalé armádní důstojníky. Byl zde vězněn např. František Fajtl, Antonín Petrák a Josef Buršík, kterému se podařilo uprchnout do zahraničí. V roce 1953 byl Mírov jedním z nápravných zařízení ministerstva

Mírov - výroba nábytku

Věznice Mírov v roce 1946

Mírov - chodba v oddělení výkonu trestu

vnitř, jehož celková kapacita činila 738 míst. Mezi tzv. protistátními vězni byli početně zastoupeni představitelé katolické církve a řeholních řádů, např. biskup Stanislav Zela, opat premonstrátů Vít Tajovský, jezuita Adolf Kajpr a mnoho dalších významných osobností. V roce 1961 činil celkový stav 903 odsouzených, z toho 143 osob vězněných z politických důvodů.

V letech 1965 – 1989 byli v nápravně výchovném ústavu Mírov umístováni odsouzení II. nápravně výchovné skupiny, kteří byli označeni jako útěkáři nebo jinak nebezpeční. V roce 1971 činil celkový početní stav 850 – 1000 odsouzených, avšak postupně se snížil na 574 odsouzených v roce 1983. V té době zde vykonávali trest těž političtí vězni odsouzení pro tr. činy proti republice podle hl. I. tr. zákona, např. spisovatel Vladimír Škutina nebo novinář Petr Uhl, člen Charty 77. Jejich počet se pohyboval od 12 do 15 osob. Zacházení s odsouzenými v reformním pojetí bylo nazýváno nápravně výchovnou činností. Hlavní důraz byl nadále kladen na zaměstnávání odsouzených a jejich pracovní výsledky. Ke zřízení jednoho z vnitřních pracovišť byly využity prostory zrušeného ústavního kostela. Odsouzení, kteří splňovali stanovené bezpečnostní podmínky, byli zařazováni na vnějších pracovištích.

Na základě vyhlášené amnestie prezidenta republiky bylo do konce roku 1990 propuštěno celkem 399 odsouzených. Na základě nové koncepce českého vězeňství byla věznice Mírov určena k výkonu trestu odsouzených v oddělení s ostrahou, zvýšenou ostrahou a oddělení pro výkon doživotních trestů. V této souvislosti se výrazně změnilo složení odsouzených i početní stav, který poklesl na polovinu. V letech 1993 – 2001 byla v Mírově vykonávána vazba pro okresní soudy v Šumperku, Svitavách, Jeseníku a Ústí n. Orlicí. V rámci vnitřní diferenciací bylo zřízeno též specializované oddělení pro odsouzené s poruchami psychiky a chování. Realizace těchto záměrů si vyžádala rozsáhlou stavební rekonstrukci věznice s ohledem na požadavky státní památkové péče. Rozšiřováním vnitřních pracovišť se podařilo zaměstnat 53% odsouzených. Vzhledem k dlouhodobým trestům odsouzených byl kladen velký důraz na účelné využívání volného času ke vzdělávání, zájmové činnosti a terapii.

Podle současné profilace je Věznice Mírov určena pro výkon trestu odnětí svobody se zvýšenou ostrahou a ostrahou se středním a vysokým stupněm zabezpečení. V rámci oddělení se zvýšenou ostrahou zabezpečuje specializovaný výkon trestu pro odsouzené s poruchami duševními a poruchami chování.

Mírov - kostel

PLZEŇ

Věznice Plzeň využívá objekt bývalého trestního ústavu pro muže, který byl postaven v letech 1874 - 1878 v lokalitě „Na Borách“ podle anglického vzoru pro 850 - 915 trestanců. Byli zde soustředováni političtí vězni z Čech, Moravy, Slezska, Dolního a Horního Rakouska, Solnohradská a Stýrska a další odsouzení k trestu těžkého žaláře nad 10 let. V roce 1894 zde vykonávalo trest 33 osob odsouzených v politickém procesu s tzv. Omladinou včetně pozdějšího ministra financí Aloise Rašína. S výjimkou politických vězňů a nemocných byli všichni povinni vykonávat přidělenou práci při zajišťování provozu trestnice, v ústavních dílnách a výjimečně i mimo ústav pro potřebu státu nebo obce. K výchově, vzdělávání a péči o trestance sloužila ústavní škola, knihovna, kaple a nemocnice.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 byl trestní ústav využíván k umísťování prvotrestaných osob a polepšitelných recidivistů ze země české a moravskoslezské a pro politické provinilce z celé republiky. V roce 1921 zde vykonával trest také komunista Antonín Zápotocký, pozdější prezident Československé republiky. Koncem roku 1928 zde bylo umístěno celkem 494 trestanců, z toho 13 za zločiny proti státu. V letech 1930 - 1936 se v trestnici uskutečnilo 6 odborných kurzů pro dozorce. Trestnice byla často navštěvována významnými domácími i zahraničními osobnostmi. V roce 1930 ji navštívili delegáti X. mezinárodního kongresu pro trestní právo a vězeňství, který se konal v Praze.

V období Protektorátu Čechy a Morava byl v trestnici umístěn velký počet osob židovského původu ve vazbě německé tajné státní policie (gestapa). Ze známých osobností byl zde vězněn Luděk Pik, bývalý poslanec Národního shromáždění a primátor města Plzně, a prof. Josef Skupa, president Mezinárodní unie loutkářů a pozdější zakladatel Divadla Spejbla a Hurvínka. Od roku 1944 byly vysílány trestanecké pracovní oddíly do Škodových závodů, muniční továrny v Bolevci u Plzně a k odstraňování nevybuchlých leteckých bomb. Během roku 1943 bylo zatčeno gestapem celkem 14 zaměstnanců trestnice, z nichž 2 byli popraveni a 4 zemřeli ve věznicích v Německu.

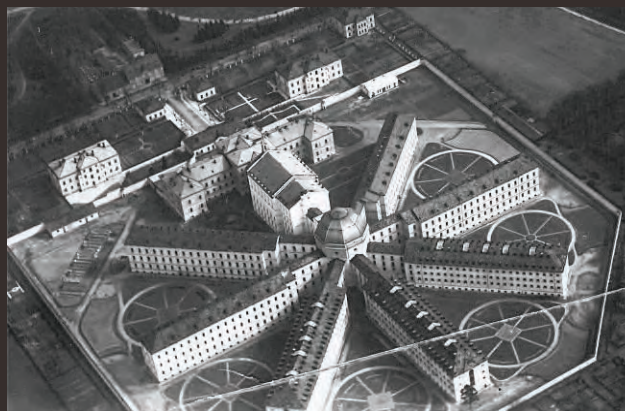
Po obnovení Československé republiky bylo v ústavu umístěno k výkonu trestu několik členů protektorátní vlády, JUDr. Jaroslav Krejčí, Richard Bienert, Adolf Hrubý, Jindřich Kamenický a později bývalý německý generál Rudolf Toussaint. Ke konci roku 1948 činil celkový stav trestanců 2 867 osob. Převažovali trestanci odsouzení mimořádnými lidovými soudy, z nichž dvě třetiny tvořili Němci. V roce 1949 byl v trestnici popraven na základě vykonstruovaného politického procesu gen. Heliodor Píka a před popravou vězněn poslanec Stanislav Broj. Dále zde vykonávali trest např. generálové Karel Janoušek a Karel Paleček, představitelé katolické církve, a dokonce hokejisté národní reprezentace. K zamezení pomoci politickým vězňům ze strany příslušníků Sboru vězeňské stráže byl vykonstruován soudní proces, který měl za následek popravu stržm. Čenka Petelíka a přísné tresty odnětí svobody pro dalších

5 dozorců.

V letech 1953 - 1965 byl ústav nápravným zařízením ministerstva vnitra. Byli zde soustředováni muži odsouzení za kriminální trestné činy, zejména recidivisté, nemocní s tuberkulózou a odsouzení za tzv. protistátní trestné činy s trestem nebo jeho zbytkem do 3 let. Na počátku roku 1960 zde vykonávalo trest odnětí svobody celkem 2 150 odsouzených, z toho 254 tzv. protistátních. Vězni byli pracovníčně využíváni především v hornictví, stavebnictví a strojírenství. V mimopracovní době byl kladen důraz na jejich politické ovlivňování formou přednášek, vybraných filmů, knih a denního tisku.

Od roku 1965 byli v nápravně výchovném ústavu Plzeň umísťováni především odsouzení muži II. NVS, bylo zřízeno speciální oddělení pro odsouzené I. a II. NVS, u nichž se ve větší míře projevovaly psychopatické poruchy, v roce

1973 středisko protialkoholní ochranné léčby pro odsouzené muže I. NVS a v roce 1983 školské vzdělávací středisko. Objekt ústavu sloužil též pro výkon vazby. Na základě provedené amnestie prezidenta republiky v roce 1968 bylo z ústavu propuštěno 758 odsouzených. V dalších letech stav odsouzených narůstal a v roce 1988 bylo v ústavu umístěno 1 835 odsouzených. Na přelomu 70. a 80. let zde vykonávali trest také zastánci lidských práv Václav Havel, Jiří Dienstbier, Pavel Wonka a další signatáři Charty 77, dále členové Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných (VONS) a též pozdější arcibiskup Dominik Duka. Podle nové koncepce českého vězeňství v roce 1991 byl ústav určen pro výkon trestu odsouzených mužů I. a II. NVS z celé ČR, k umístování nebezpečných odsouzených, psychopatů, drogově závislých a odsouzených k zařazení do školského vzdělávacího střediska. Dále byl zajišťován

Plzeň 1935 - letecký pohled na věznici

Plzeň - chodba

Plzeň rok 1936 - VI. odborný kurz pro dozorce vězňů

Plzeň - vycházkový dvůr

Plzeň - ložnice

výkon vazby pro všechny kategorie obviněných včetně žen v rámci Západočeského kraje. Na základě novely zákona o výkonu trestu odnětí svobody byla Věznice Plzeň určena k výkonu trestu se zvýšenou ostrahou, ostrahou a dozorem pro odsouzené muže a pro výkon vazby. Nadále zde zůstala speciální oddělení pro odsouzené drogově závislé a psychopaty. Celková kapacita byla stanovena na 1 057 míst, z toho 635 pro výkon trestu a 422 pro výkon vazby. Současná profilace určuje Věznici Plzeň k výkonu trestu odnětí svobody s ostrahou se středním a vysokým stupněm zabezpečení a se zvýšenou ostrahou. Dále pro specializovaný výkon trestu odsouzených s poruchou osobnosti a chování způsobenou užíváním návykových látek a odsouzených trvale pracovní nezařaditelných. Věznice je určena též pro výkon vazby.

PRAHA-PANKRÁC

Objekt Vazební věznice Praha-Pankrác byl postaven v letech 1885 - 1889 ke zřízení zemské mužské trestnice na nezastavěných pozemcích mezi tehdejšími městskými částmi Pankrác a Nusle. Nová trestnice s kapacitou 800 míst byla určena pro výkon trestu odsouzených mužů v žaláři prvního a druhého stupně a k výkonu trestu mladých odsouzených ve věku od 14 do 21 let. Trest žaláře vykonávaly dospělé osoby za spáchané zločiny, které vážně ohrožovaly veřejnou bezpečnost, zejména státní zájmy, bezpečnost jednotlivců, jejich majetek, svobodu nebo jiná práva. Za stejné delikty byli vězněni i mladí trestanci ve věku 14 - 21 let, avšak v podmínkách odlišného režimu. První trestanci byli přijati ze zrušené Svatováclavské trestnice. V letech 1893 - 1894 zde byla vězněna část politických radikálů souzených v procesu s tzv. Omladinou. V trestnici byly vytvořeny podmínky pro zaměstnávání v řemeslnických dílnách a v zahradnictví. Zejména mladí trestanci byli povinni navštěvovat bohoslužby a školní výuku.

V roce 1918 přešla pankrácká trestnice do majetku československého státu a v roce 1929 se stala věznicí Krajského soudu trestního v Praze. Se zřízením soudní věznice zde byly umísťovány osoby k výkonu vyšetřovací vazby a zjišťovací soudní vazby. Dále odsouzení muži a ženy k výkonu trestu vězení a žaláře nejdéle do jednoho roku. Vězněné ženy s novorozenci byly umístěny ve zvláštním oddělení nemocnice, kde byly pod dohledem odborného lékaře a ošetřovatelky. Na základě zákona č. 123/1931 Sb. o státním vězení vzniklo oddělení pro výkon trestu tzv. politických provinilců s uloženým trestem odnětí svobody do 6 měsíců. Dále zde byla vykonávána zjišťovací nebo exekuční vazba pro civilní řízení. V roce 1927 se v pankrácké věznici nacházelo celkem 701 vězňů, z toho 624 mužů a 77 žen.

Areál pankrácké věznice byl v průběhu let 1939 - 1945 upraven k umístění až 2 200 vězňů, čímž se stal největším vězeňským zařízením na území protektorátu. Nacházela se zde protektorátní česká věznice, německá policejní věznice gestapa a německá soudní věznice, přičemž jejich činnost byla koordinována s ohledem na potřeby nacistické

okupační správy. V dubnu 1943 bylo v přízemí německé soudní věznice zřízeno tzv. oddělení smrti s gilotinou, pro které se vžil název „pankrácká sekýrárna“. Do roku 1945 zde bylo popraveno celkem 1 075 osob, z toho 155 žen. V letech 1939 - 1945 prošli pankráckou věznicí tisíce vězňů různých národností: Češi, Slováci, Poláci, Rusové, Angličané, Američané, Kanadáné, Jugoslávci, Belgičané, Holanďané, Francouzi a Řekové. Za protinacistický odboj zemřelo v koncentračních táborech 8 dozorců. Při pražském povstání zahynuli 2 pankráčtí dozorcí, Antonín Homolka, František Povolný a Jaroslav Vojtíšek, dozorce z Valdic. Po osvobození Prahy v květnu 1945 došlo k živelnému zatýkání válečných zločinců, zrádců a kolaborantů. Umísťování byli do vyšetřovací vazby pro trestní řízení před Mimořádným lidovým soudem. Do vyšetřovací vazby byli dodáni členové bývalé protektorátní vlády a bývalý protektorátní prezident JUDr. Emil Hácha, který zemřel ve vězeňské nemocnici. Byl zde uvězněn a popraven i představitel nacistické okupační správy, státní ministr Karl Hermann Frank. Od roku 1948 byl trakt vyšetřovací vazby využíván

k umísťování osob obžalovaných za tzv. protistátní činnost a souzených Státním soudem v Praze. V roce 1949 bylo ve věznici zřízeno vazební oddělení pro potřebu Krajského velitelství Státní bezpečnosti v Praze. Později iniciovalo velitelství StB zřízení vězeňského oddělení v pavilonu č. 17 Psychiatrické léčebny v Praze-Bohnicích k umísťování vězněných osob za účelem zkoumání jejich zdravotního stavu. Za protikomunistický odpor a odboj bylo ve věznici popraveno celkem 177 osob, z toho 1 žena, JUDr. Milada Horáková. Za kontakty s politickými vězni byl zde v roce 1950 popraven stržm. Čeněk Petelík, plzeňský dozorce, a v roce 1951 stržm. Jan Horáček, pankrácký dozorce. Dále zde bylo vězněno a popraveno 11 funkcionářů KSČ v čele s Rudolfem Slánským.

Počátkem roku 1953 byli do ústavu nápravných zařízení Praha-Pankrác umísťováni obvinění muži i ženy k výkonu vyšetřovací nebo soudní vazby a dále odsouzení k výkonu trestu odnětí svobody podle stanovených diferenciacních skupin. Pro potřebu různých národních podniků bylo při věznici zřízeno 11 pracovních táborů. Na základě rozhod-

nutí politického sekretariátu ÚV KSČ v roce 1954 bylo zřízeno nové popravistiště k výkonu rozsudků trestu smrti vyнесенých na území celé Československé republiky. V roce 1954 byl změněn název ústavu na Věznici č. 2 Praha. Do věznice byl začleněn i nápravně pracovní tábor č. 1 Praha, který poskytoval pracovní síly z řad odsouzených pro stavební výrobu MV. V důsledku přetrvávajících nedostatků v porodní péči bylo v roce 1963 zrušeno oddělení pro vězněné ženy s novorozenci.

V roce 1965 se věznice stala Nápravně výchovným ústavem (NVÚ) č. 2 Praha. Na počátku 70. let bylo zřízeno středisko ochranné protialkoholní léčby (SOPL), které zajišťovalo léčebně výchovné zacházení s odsouzenými se závislostí na alkoholu. Část lůžkové kapacity byla v roce 1989 vyčleněna pro umístování obviněných a odsouzených všech NVS s onemocněním AIDS. Do roku 1973 existovala v Říčanech u Prahy pobočka pro místní výkon trestu odsouzených mužů I. nápravně výchovné skupiny a od roku 1977 pobočka v Praze-Holešovicích pro odsouzené muže za nedbalostní trestné činy. V areálu NVÚ byly v provozu Ústřední automobilové opravny SNV ČSR a Ústřední eskortní středisko. V letech 1967 – 1980 zde sídlil Výzkumný ústav penologický, který byl odborným pracovištěm SNV ČSR pro výzkum a vzdělávání v oblasti penitenciární psychologie a pedagogiky. Po roce 1965 postupně klesal celkový počet vězňů. K dalšímu snížení početního stavu došlo v důsledku amnestie prezidenta republiky vyhlášené v roce 1968, kdy celkový stav činil 1 282 vězňů. V průběhu 80. let byli v NVÚ soustřeďováni odsouzení cizinci a průběžně

Pankrácká věznice z období 1. republiky

Oddělení pro odsouzené ženy s dětmi v roce 1929

Knihařská dílna věznice Krajského soudu trestního Praha

Praha-Pankrác - oddělení výkonu vazby

ve výkonu vazby i trestu odnětí svobody zastánci lidských práv, zejména členové Charty 77, včetně Stanislava Devátého, Václava Bendy a Václava Havla.

Na základě nové legislativy k výkonu vazby a trestu odnětí svobody z roku 1993 byla pankrácká věznice určena především pro výkon vazby a částečně k výkonu trestu odnětí svobody s dozorem nebo ostrahou. Nadále zde vykonávali výkon vazby a trestu odsouzení cizinci, jejichž počet výrazně narůstal. Zprovozněním nové vězeňské nemocnice byla získána potřebná spádová kapacita lůžek pro vězněné osoby. K poučení z minulosti českého vězeňství byl v roce 1995 nově upraven Památník Pankrác, jehož součástí jsou historické prostory bývalého nacistického popravistiště. Došlo také k pietní úpravě bývalého popravistiště z 50. let za starou vězeňskou nemocnicí a popravistiště užívaného do roku 1989 v suterénu hlavní budovy věznice. Podle současné profilace zajišťuje Vazební věznice Praha-Pankrác výkon vazby a výkon trestu odnětí svobody s ostrahou s nízkým, středním a vysokým stupněm zabezpečení. Dále zabezpečuje specializovaný výkon trestu pro odsouzené, kteří jsou trvale pracovní nezařaditelní.

Nemocnice Praha-Pankrác

PRAHA-RUZYŇ ŘEPY

Vazební věznice Praha-Ruzyň je umístěna v objektu bývalé Zemské donucovací pracovny, která byla postavena v roce 1935 jako kapacitní náhrada za zrušenou donucovací pracovnu v Praze na Hradčanech. Byla určena pro 200 káránců, kteří pracovali v dílnách a na nedalekém statku. V sousední obci Řepích existovala od roku 1865 Zemská ženská trestnice v klášterním objektu Milosrdných sester Kongregace sv. Karla Boromejského. Zde vykonávalo trest žaláře 250 odsouzených žen včetně mladistvých, které byly rovněž zaměstnávány ve vnitřních dílnách a na zemědělských pozemcích.

V letech 1939 – 1945 byla ruzyňská donucovací pracovna využívána též jako policejní věznice pro účely protektorátní i německé okupační správy. V souvislosti s přeplněností pankrácké věznice byly do Řep přemístěny ženy ve vyšetřovací vazbě německého soudu, kde je střežily pouze německé dozorkyně. Po osvobození od německého nacismu byl v prostorách donucovací pracovny zřízen internační tábor pro německé vojenské zajatce a zatčené vojáky Ruské osvobozené armády, tzv. vlasovce. Do tábora byli také dodáváni retribuční vězni, většinou kolaboranti. Do ženské trestnice v Řepích byly umísťovány ženy odsouzené za udavačství, kolaboraci a další zločiny podle retribučního dekretu prezidenta republiky.

Po únoru 1948 nastaly změny, které měly rozhodující vliv na činnost donucovací pracovny i zemské ženské trestnice. Rozhodnutím ministra vnitra bylo v Ruzyni zřízeno vězeňské oddělení oblastní úřadovny Státní bezpečnosti (StB) a v roce 1949 celý objekt převzalo Velitelství StB. Všichni káránci byli přemístěni do Zemské donucovací pracovny v Pardubicích. V letech 1951 – 1952 se uskutečnila výstavba nového vazebního objektu pro vyšetřovací účely StB. Přístavbou byla zvýšena ubytovací kapacita ze 120 na 400 cel. Až do roku 1954 měla věznice krycí název „útvár Dub“. V průběhu 50. let docházelo ve věznici ke krutému zacházení s vyšetřovanci v průběhu výslechů i vězňů na celách. V důsledku násilí při výslechu zde ze-

měl JUDr. Zdeněk Marjanko z ministerstva spravedlnosti, Ing. Bedřich Wiesner, důstojník zpravodajské služby ČSLA, a Ferdinand Lotrek, poštovní úředník, a další spáchali sebevraždu. Ve vyšetřovací vazbě byla i JUDr. Milada Horáková a Rudolf Slánský, kteří byli později se svými společníky odsouzeni k trestu smrti. Počínající perzekuce řeholních řádů a kongregací koncem roku 1948 se odrazila i ve zrušení ženské trestnice v Řepích. Trestanky byly rozmístěny do krajských soudních věznic a uvolněné prostory využity ke zřízení Charitního ústavu pro oligofreniky, ve kterém boromejky zajišťovaly ošetrovatelskou péči. V roce 1950 byla Kongregace sv. Karla Boromejského zrušena a řádové sestry internovány.

V letech 1954 – 1961 byla označována ruzyňská věznice jako věznice č.1 Praha a disponovala celkovou ubytovací

kapacitou 1 109 míst, určených především pro potřeby StB a vojenské kontrarozvědky. Vedle tzv. protistátních vyšetřovanců zde byli obvinění muži a ženy ve vyšetřovací vazbě za kriminální trestné činy. Ve věznici byli ubytováni též odsouzení pro režijní práce a dále skupina výtvarníků z řad odsouzených k výrobě propagačních prostředků MV.

Po převodu vězeňství z ministerstva vnitra do působnosti ministerstva spravedlnosti v roce 1968 zajišťovala ruzyňská věznice nadále výkon vazby pro StB a vojenskou kontrarozvědku, které zde měly vyčleněné prostory pro svou činnost. Zacházení s obviněnými ve výkonu vazby nově upravil Řád výkonu vazby, vydaný ministrem spravedlnosti v roce 1969 a doplněný v roce 1970. V průběhu 70. a 80. let byla do výkonu vazby dodávána celá řada zastánců lidských práv, zejména členové Charty 77.

Na počátku 90. let zajišťovala ruzyňská vazební věznice nepřetržitý příjem osob z Prahy a bývalého Středočeského kraje. Obvinění muži, kteří mohli vykonávat vazbu ve zmírněném režimu, byli přemísťováni do Věznice Vinařice. Celková kapacita byla stanovena na 838, a to včetně 80 míst pro odsouzené ve výkonu trestu s dozorem, kteří byli zařazováni na vnitřních pracovištích.

V souvislosti s uzavřenou smlouvou mezi Vězeňskou službou ČR a Kongregací Milosrdných sester sv. K. Boromejského v roce 1994 byla obnovena součinnost ve vězeňství. Po navrácení objektu bývalého kláštera v Řepích do majetkové správy Kongregace došlo k náročné rekonstrukci

Věznice č. 1 Praha-Ruzyně v 70. letech 20. století

budov pro ošetřovatelské i vězeňské účely. V roce 1996 byla otevřena vězeňská část Domova sv. K. Boromejského a svěřena do správy Vazební věznice Praha-Ruzyně. Vzniklo oddělení pro cca 60 vybraných odsouzených žen, které byly zaměstnávány při provozu ošetřovatelského ústavu pro dlouhodobě nemocné.

Podle současné profilace je Vazební věznice Praha-Ruzyně určena k výkonu vazby a dále pro výkon trestu s ostrahou se středním a vysokým stupněm zabezpečení a pro specializovaný výkon trestu odsouzených pracovní nezařaditelných. Spravuje objekt Řepy pro odsouzené ženy k výkonu trestu s ostrahou s nízkým a středním stupněm zabezpečení a dále objekt Velké Přílepy pro odsouzené ženy k výkonu trestu s ostrahou se středním a vysokým stupněm zabezpečení.

Domov sv. Karla Boromejského po rekonstrukci v roce 1996

Vazební věznice Praha-Ruzyně

Mladistvé odsouzené v ústavní zahradě v Řepích

Praha-Ruzyně - vycházkový dvůr

VALDICE

Věznice využívá historické objekty bývalého kartuziánského kláštera ze 17. století, ve kterém byl v roce 1857 zřízen trestní ústav pro muže. Byl určen k výkonu trestu žaláře a těžkého žaláře pro odsouzené muže z Čech, Moravy, Slezska, Rakous, Solnohadska a Tyrolska s uloženým trestem nad 10 let. První trestanci včetně známého pachatele loupeží Václava Babinského byli dopraveni ze zrušené pevnostní věznice na Špilberku v Brně. Trestnice byla postupně naplněna až na 800 trestanců. Všichni trestanci byli povinni pracovat, navštěvovali bohoslužby a bylo jim umožňováno školní vzdělání. Až do roku 1868 byla správní služba svěřena skupině Milosrdných sester Kongregace sv. Karla Boromejského.

Po vzniku Československé republiky v roce 1918 byla trestnice určena pro nepolepšitelné trestance z Čech a obvodů moravských krajských soudů se sídlem v Brně, Olomouci, Jihlavě a Znojmě. Mezi nejznámější trestance patřil Josef Šoupal, odsouzený v roce 1923 za atentát na ministra financí Aloise Rašína. V roce 1928 zde bylo umístěno celkem 428 trestanců, z toho 35 k výkonu doživotního trestu. Koncem roku 1938 byli do trestnice umístěni nemocní trestanci z Mírova a Olomouce a dále mladiství provinilci z Mikulova. Vedle prací k zajišťování provozu trestnice byli trestanci zaměstnáváni lepením obchodních sáčků a řemeslnými pracemi v dílnách, zahradnictví a na polích. Kromě pravidelných bohoslužeb a školního vyučování byly konány vzdělávací přednášky k otázkám osobní a sociální hygieny. Trestancům bylo umožňováno zapůjčování knih z vězeňské knihovny, pěstování hudby, zpěvu a pořádání ústavních koncertů.

V období Protektorátu Čechy a Morava využívalo jičínské gestapo objekt samovazby pro vyšetřovací a vazební účely. V důsledku špatných životních podmínek se v této době výrazně zvýšila úmrtnost trestanců. Soustavný nedostatečný počet dozorců souvisel s jejich propouštěním a zatýkáním za odbojovou činnost. V letech 1940 – 1942 bylo postupně zatčeno 22 vězeňských zaměstnanců, včetně ústavního lékaře. Po obnovení Československé republiky v roce 1945 byli v trestnici soustředěni nacističtí zločinci, zrádci a kolaboranti pro trestní řízení před Mimořádným

lidovým soudem. V následujícím období byli z trestnice vymístěni mladiství provinilci, které nahradili dospělí odsouzení za retribuční trestné činy. V roce 1947 zde vykonával trest např. gen. Jan Syrový a Rudolf Beran, předseda I. protektorátní vlády.

Po roce 1948 byli do trestního ústavu Valdice umísťováni tzv. protistátní vězni, odsouzení za protikomunistický odpor. Jednalo o bývalé duchovní správce, politiky, intelektuály, podnikatele, zemědělce a spolkové funkcionáře, např. Prokop Drtina, František Hála, Jiří Hejda nebo gen. Karel Klapálek. Celkový počet vězňů značně převyšoval stanovenou ubytovací kapacitu 1 447 míst. Vězni byli často nedostatečně stravováni a vystaveni hrubému zacházení ze strany dozorců. V objektu samovazby byla zřízena vyšetřovací vězeňská bezpečnost, ve které byli drzeni zejména katoličtí kněží. V roce 1950 byl ubit vyšetřovatel StB číhoštský farář Josef Toufar. V roce 1958 zemřel na následky podmínek výkonu trestu Jan Vašek, bývalý starosta Sokola z Kopřivnice. Ve zrušeném kostele byla v přízemí

a na dvou vestavěných dřevěných patrech umístěna vězeňská pracoviště na výrobu bižuterie a plátěných sběráků pro zemědělské samovazy.

V letech 1965 – 1989 byli do nápravně výchovného ústavu ve Valdici zařazováni zpravidla odsouzení k výkonu trestu odnětí svobody ve III. nápravně výchovné skupině (NVS) včetně odsouzených s určením do ztřeštěné izolace, dále do oddělení zvláštního dohledu nebo střediska protialkoholní ochranné léčby. V menší míře zde vykonávali trest odsouzení II a I. NVS, kteří byli umístěni odděleně. Školské vzdělávací středisko umožňovalo vybraným odsouzeným doplnění základního vzdělání, vyučení a získání kvalifikace v odborných kurzech. V 70. letech zde byli vězňem představitelé disentu, např. Antonín Pernický, Oto Mádr, Jiří Wolf a Ivan Martin Jirous. V roce 1987 se v ústavu nacházelo 2 503 odsouzených, z nichž bylo 82 vězněno z politických důvodů. Pracoviště uvnitř ústavu zřizovaly národní podniky, určené Státní plánovací komisí.

Po provedené amnestii prezidenta republiky v roce 1990

Smíšený orchestr dozorců a odsouzených mužské trestnice

Vedení trestnice s účastníky kurzu pro dozorce vězňů v roce 1935 zůstalo v ústavu jen 470 odsouzených III. NVS. V roce 1993 byl ústav změněn na Věznici Valdice s určením pro výkon trestu odnětí svobody ve zvýšené ostraze. Až do roku 2001 zde bylo současně zřízeno oddělení pro výkon vazby. V roce 2003 byla věznice určena pro výkon trestu s ostrahou, zvýšenou ostrahou a výkon doživotního trestu s celkovou ubytovací kapacitou 971 míst a možností zaměstnávat 800 odsouzených ve vnitřních provozech a na pracovištích soukromých firem. Na základě současné profilace je Věznice Valdice určena pro výkon trestu odnětí svobody se zvýšenou ostrahou a ostrahou se středním a vysokým stupněm zabezpečení. V rámci oddělení se zvýšenou ostrahou zabezpečuje specializovaný výkon trestu pro odsouzené s poruchami duševními a poruchami chování a poruchami osobnosti a chování způsobenými užíváním návykových látek.

Pohled na bývalá klášterní křídla s kostelem

Valdice - chodba oddělení výkonu trestu

Valdice - návštěvní místnost

Valdice - Kartuziánský klášter

SEZNAM VAZEBNÍCH VĚZNIC A VĚZNIC V ČESKÉ REPUBLICE A ROK JEJICH ZŘÍZENÍ

• Vazební věznice Brno	1956
• Věznice Bělušice	1958
• Věznice Břeclav	1997
• Vazební věznice České Budějovice	1905
• Věznice Heřmanice	1959
• Věznice Horní Slavkov	1958
• Vazební věznice Hradec Králové	1933
• Věznice Jiřice	1994
• Věznice Karviná	1997
• Věznice Kuřim	1979
• Věznice Kynšperk nad Ohří	2000
• Vazební věznice Liberec	1877
• Vazební věznice Litoměřice	1909
• Věznice Mírov	1858
• Věznice Nové Sedlo	1963
• Věznice Odolov	1992
• Vazební věznice Olomouc	1902
• Věznice Opava	1888
• Věznice Oráčov	1963
• Vazební věznice Ostrava	1929
• Věznice Ostrov	1962
• Věznice Pardubice	1891
• Věznice Plzeň	1878
• Vazební věznice Praha–Pankrác	1889
• Vazební věznice Praha–Ruzyně	1935
• Věznice Příbram	1953
• Věznice Rapotice	2005
• Věznice Rýnovice	1968
• Věznice Stráž pod Ralskem	1973
• Věznice Světlá nad Sázavou	2000
• Vazební věznice Teplice	2001
• Věznice Valdice	1857
• Věznice Vinařice	1955
• Věznice Všehrady	1960
• Věznice Znojmo	1996

**VÝVOJ ODBORNÉ PŘÍPRAVY
VĚZEŇSKÉHO PERSONÁLU
OD ROKU 1918**

Úroveň odborné přípravy vězeňského personálu vždy odrážela celkový stav vězeňství, neboť rozvoj vzdělanosti umožňoval prosazování pokrokových koncepcí k dosažení nápravy pachatelů trestné činnosti. Ve druhé polovině 19. století již působili ve vězeňských zařízeních na území Čech, Moravy a Slezska duchovní, učitelé a lékaři, jejichž činnost naplňovala výchovnou funkci trestu, humanizovala podmínky věznění a dávala dobrý příklad dozorčímu personálu. Se zdokonalováním činnosti soudních věznic a trestních ústavů se zvyšovaly i nároky na znalosti a dovednosti zaměstnanců nejen ve správní, ale též dozorčí službě. Po vzniku Československé republiky byl postupně vytvořen systém vzdělávání a praktického výcviku vězeňských úředníků a dozorců, který vycházel z humanistických tradic a svým obsahem a náročností byl srovnatelný se způsoby odborné přípravy vězeňského personálu v západoevropských zemích. Ani v letech 1939 – 1945 se na území tzv. Protektorátu Čechy a Morava podstatně nezměnil způsob odborné přípravy uchazečů o správní a strážní službu v soudních věznicích a trestních ústavech. Až do roku 1947 vykonávali noví zaměstnanci kvalifikační zkoušky jednak z předmětů všeobecného vzdělání: státního jazyka, počtů a měřičství, občanské nauky, společenské výchovy a zdravotvědy, jednak z odborných předmětů: trestního práva, kriminální psychologie a sociologie, dějin vězeňství, hospodářské administrativy, vězeňského účetnictví, strážní služby, služebního práva a platových předpisů pro vězeňské zaměstnance.

Účastníci odborného kurzu pro dozorce (Plzeň 1932)

Z výcviku příslušníků SVS (Plzeň 1951)

Počínaje rokem 1948 se vězeňství stalo nástrojem k prosazování ideologických cílů a politických zájmů Komunistické strany Československa. V tomto duchu a podle sovětských zkušeností se zásadním způsobem změnila i příprava příslušníků Sboru vězeňské stráže k výkonu služby v soudních věznicích, trestních ústavech a pracovních táborech, které byly do roku 1952 v působnosti ministerstva spravedlnosti. Výuka byla zaměřena jen na politickou, vojenskou a služební přípravu.

Po převedení vězeňství do resortu ministerstva národní bezpečnosti a krátce nato ministerstva vnitra (MV) se stali zaměstnanci ve vězeňství příslušníky Sboru národní bezpečnosti (SNB) a jejich služební příprava byla zabezpečována v rámci školské soustavy MV. V uvedeném resortu byli začleněni i v letech 1965 - 1968 jako příslušníci Sboru nápravné výchovy (SNV), přičemž způsob jejich služební přípravy se příliš nezměnil. Po převedení vězeňství do působnosti ministerstva spravedlnosti byla služební a odborná příprava příslušníků SNV již samostatně koncipována Správou SNV ČSR, ale nástupní školení bylo nadále orga-

Výcvik dozorců vězňů v sebeobraně (Praha-Pankrác 1937)

Příslušníci nástupního kurzu (Ostrov nad Ohří, 1979)

Nástupní kurz příslušnic SNV (Ostrov nad Ohří, 1972)

nizačně začleněno a prováděno ve školském zařízení MV v Ostrově nad Ohří s pedagogickou výpomocí učitelů ve služebním poměru k SNB.

Rozvoj penologie, penitenciární pedagogiky a psychologie, jehož subjektem se stal již v roce 1967 Výzkumný ústav penologický SNV, zasáhl významným způsobem do systému odborné přípravy příslušníků SNV po roce 1969. I když nastupující politická normalizace úporně prosazovala ideologii marxismu-leninismu ve všech formách výchovy a vzdělávání a zvláště u ozbrojených složek, vznikl prostor pro zařazení předmětů pedagogiky a psychologie, jejichž výuku si vynutila praxe. Je třeba připomenout, že v 70. a 80. letech činila vězeňská populace cca 21 tisíc vězňů, z nichž 75% byli kriminální recidivisté. Kromě toho se ukázalo nezbytným používat diferencované metody zacházení u mladistvých, žen a specifických kategorií odsouzených (psychopatů, alkoholiků, toxikomanů a sexuálních deviantů). K uplatňování výchovného zacházení s odsouzenými bylo přínosem zřízení Střední odborné školy SNV v roce 1970, neboť posunulo odbornou přípravu od nástupních kurzů ke vzniku maturitního studia v oboru vychovatelství se speciálním zaměřením na podmínky vězeňství.

Na základě nové koncepce českého vězeňství po roce 1989 se do odborné přípravy vězeňského personálu promítly požadavky Evropských vězeňských pravidel i poučení z minulosti československého vězeňství včetně poznatků a zkušeností z odborného vzdělávání a výcviku. Zřízením Institutu vzdělávání SNV v roce 1992 se odborná příprava

Z výcviku příslušníků SNV (Ostrov nad Ohří)

Z výcviku příslušnic SVS (Plzeň, 1951)

organizačně osamostatnila, avšak materiálně a personálně zůstala nadále závislá na školském zařízení MV. Činnost Střední odborné školy SNV byla ukončena v souvislosti se zánikem její akreditace, kterou se nepodařilo obnovit podáním příslušných návrhů v roce 1995 a 1998.

Zřízením Vězeňské služby (VS) ČR, která převzala plnění úkolů státní správy ve vězeňství v roce 1993, byl Institut vzdělávání VS ČR (IV VS) postaven před nové úkoly k zabezpečení diferencované odborné přípravy pro vězeňskou stráž, justiční stráž a správní službu formou nástupních a specializačních kurzů pro systemizované funkce. Dalším významným krokem po roce 1996 bylo vybudování systému celoživotního vzdělávání příslušníků a občanských pracovníků VS ČR, ve kterém byl položen důraz na profesní etiku, která dává mravní smysl výkonu služby ve vězeňství. K využívání historických zkušeností v odborné přípravě přispěla badatelská a pedagogická činnost Kabinetu dokumentace a historie VS ČR, který se stal součástí Institutu vzdělávání VS ČR v roce 2000. V letech 1996 – 2006

byly nástupní a specializační kurzy pro správní službu zabezpečovány ve Vzdělávacím středisku IV VS v Kroměříži. V roce 2007 byly zahájeny služební zkoušky příslušníků VS ve smyslu zák. č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů a nařízení vlády č. 506/2004 Sb., kterým se stanoví způsob přípravy, obsah, průběh, ukončení a hodnocení služební zkoušky. Do roku 2009 se v IV VS stabilizoval systém vzdělávání zahrnující základní odbornou přípravu pro příslušníky VS a občanské zaměstnance, specializační a rozšiřující kurzy podle požadavků karierního řádu a jazykovou přípravu managementu. Vedle pedagogické činnosti byla v IV VS rozvíjena vědeckovýzkumná činnost ve spolupráci s Institutem pro kriminologii a sociální prevenci ministerstva spravedlnosti a některými vysokými školami. V roce 2013 byl IV VS povýšen na Akademii VS ČR. Ve spolupráci s Generálním ředitelstvím VS ČR se uskutečňuje úzká spolupráce s dalšími vzdělávacími institucemi bezpečnostních sborů ČR.

Výuka v Akademii VS ČR

Akademie VS ČR v roce 2017

Aula Akademie VS ČR

Bývalá pobočka Institutu vzdělávání (dnes Akademie VS ČR) v Kroměříži

Otevřená věznice - Jiřice

KONCEPCE ČESKÉHO VĚZEŇSTVÍ DO ROKU 2025

Koncepce českého vězeňství do roku 2025 byla počátkem roku 2016 schválena Vládou ČR. Tento dlouhodobý strategický dokument vymezil rozvoj resortu na příští desetiletí a stanovil strategické cíle jako například zvýšení zaměstnanosti vězňů, řešení problematiky zdravotnictví ve věznicích, intenzivnější vzdělávání vězňů i příslušníků vězeňské služby a systematický boj proti recidivě a těsnější provázání penitenciární a postpenitenciární péče.

Postupné snižování recidivy je hlavním společenským cílem nejen vězeňské služby, ale i dalších složek justice a jiných zainteresovaných institucí a organizací do budoucích let. Koncepce vězeňství tak poprvé zásadněji předpokládá multidisciplinární a meziresortní přístup k problematice vězeňství. Všechny zainteresované složky společnosti se tak plně soustředí na finální cíl, tedy na snížení vysoké míry kriminální recidivy, a to zejména účinnou prevencí v době výkonu trestu odnětí svobody a zdárného začlenění propuštěných vězňů zpět do normálního života po skončení výkonu trestu. S ohledem na skutečnost, že drtivá většina odsouzených bude jednoho dne propuštěna z výkonu trestu odnětí svobody, bylo naprosto nezbytné vycházet ze základní zásady, a to že příprava na propuštění odsouzeného a na jeho život po opuštění věznice začíná dnem jeho nástupu do výkonu trestu odnětí svobody.

Vězeňská služba ČR v této souvislosti napřela veškeré úsilí k hledání pracovních příležitostí pro co největší počet odsouzených a zaměřila se na výstavbu nových výrobních hal v areálech věznic nebo v jejich bezprostřední blízkosti, rozšiřování a rekonstrukci stávajících objektů s cílem vybudovat pracovní zóny tam, kde je to možné.

K vyšší zaměstnanosti vězňů i k lepšímu společenskému uplatnění vězňů po návratu do civilního života významnou měrou přispívají také vzdělávací programy, které vězeňská služba pro odsouzené pořádá. Střední odborné učiliště VS ČR zajišťuje vězňům osobám střední odborné vzdělání, včetně maturitního, a to tak, že z výučních listů či maturitních vysvědčení není zřejmé, že byly získány ve výkonu trestu. Střední odborné učiliště se skládá z jednotlivých školských vzdělávacích středisek umístěných ve Věznici Heřmanice, Kuřim, Pardubice, Plzeň, Rýnovice, Stráž pod Ralskem, Světlá nad Sázavou, Valdice a Všehrady. V současné době poskytuje odborné vzdělávání v následujících učebních oborech: elektrotechnické a strojní montážní práce, strojírenské práce, obrábění kovů, dřevovýroba, šití prádla, potravinářské práce a provozní služby. Středním odborným učilištěm, které bylo založeno v roce 1984, prošlo v různých programech na dvacet tisíc odsouzených.

Zaměstnávání odsouzených

Otevřená věznice - Jiřice

V oblasti zaměstnávání koncepce předpokládá větší samostatnost věznic, a to jak v rámci výrobních procesů, tak například ve snaze pěstovat plodiny a chovat hospodářská zvířata či včelstva. Pilotní projekty zaměřené na tyto oblasti byly na jaře 2016 zahájeny ve Věznici Jiřice na Nymbursku, kde byl v červnu 2016 veřejnosti slavnostně představen chov včel, který rozšiřuje nabídku programů zacházení věznice. Další včelařské projekty byly během léta odstartovány ve Věznici Stráž pod Ralskem a Rýnovice a později i v dalších věznicích. Aktuálně je ve vězeňských zařízeních chováno 52 včelstev. Do konce roku 2016 byl ve Věznici Jiřice zahájen také chov ovcí, koz, daňků a dalších hospodářských zvířat.

Na jaře 2016 se nabídku pracovních příležitostí pro odsouzené podařilo rozšířit navázáním spolupráce se společností Pražské služby při třídění odpadu. V létě se ve Věznici Vinařice podařilo obnovit projekt zaměstnávání vězňů jako operátorů v call centru. V širším rámci koncepce rozvoje vězeňství se průběžně pořádají setkání a workshopy s potenciálními i stávajícími zaměstnavateli, kde jsou představitelé firem informováni o výhodách, které jim zaměstnávání odsouzených skýtá. Od roku 2016 se tak Vězeňská služba ČR podařilo nově zaměstnat více než 3 176 odsouzených za odměnu.

V rámci šíření dobrého jména iniciovala Vězeňská služba ČR realizaci projektu Běh se žlutou stužkou – Yellow Ribbon Run, který upozorňuje atraktivní formou účasti na populárním kondičním běhu na problém zaměstnatelnosti osob po výkonu trestu.

Současně se Vězeňská služba ČR věnovala navyšování ubytovacích kapacit. Odsouzení se tak vrátili například do Drahonice, tato věznice byla v roce 2013 zakonzervována po amnestii prezidenta republiky. Nově zrekonstruovaný objekt se stal pobočkou Věznice Nové Sedlo a slouží od července 2017 k výkonu trestu odnětí svobody odsouzených žen, jeho kapacita je 194 míst. Další ubytovací kapacity byly otevřeny o měsíc později na jižní Moravě, ve Věznici Břeclav v Poštorné. Zde našlo ubytování 200 odsouzených mužů, včetně 42 míst pro trvale pracovní nezařaditelné vězně.

Na podzim 2017 byla ve Věznici Jiřice zprovozněna otevřená věznice, která je v českém vězeňství novinkou a která je určena vězňům před propuštěním, připravujícím se na civilní život. Otevřená věznice, vycházející z filosofie Koncepce vězeňství do roku 2025, vytváří podmínky pro větší samostatnost odsouzených, posiluje jejich sebeobslužnost a sociální dovednosti.

Vězeňská služba ČR má za sebou první dva roky realizace Koncepce vězeňství do roku 2025 a již během těchto dvou let se podařilo splnit mnohé cíle a úkoly. Nové projekty, ať již to je chov domácích zvířat, včelaření či nové pracovní příležitosti, vězněné osoby vítají a pracovníci vězeňské služby podporují a pomáhají dál rozvíjet. Vězeňská služba ČR tak v souladu se svým novým strategickým dokumentem vyrazila vstříc svému dalšímu rozvoji.

Odsouzení vyrábějí hračky pro děti

Vzdělávání odsouzených

Zaměstnávání odsouzených mimo věznici

Chov včel

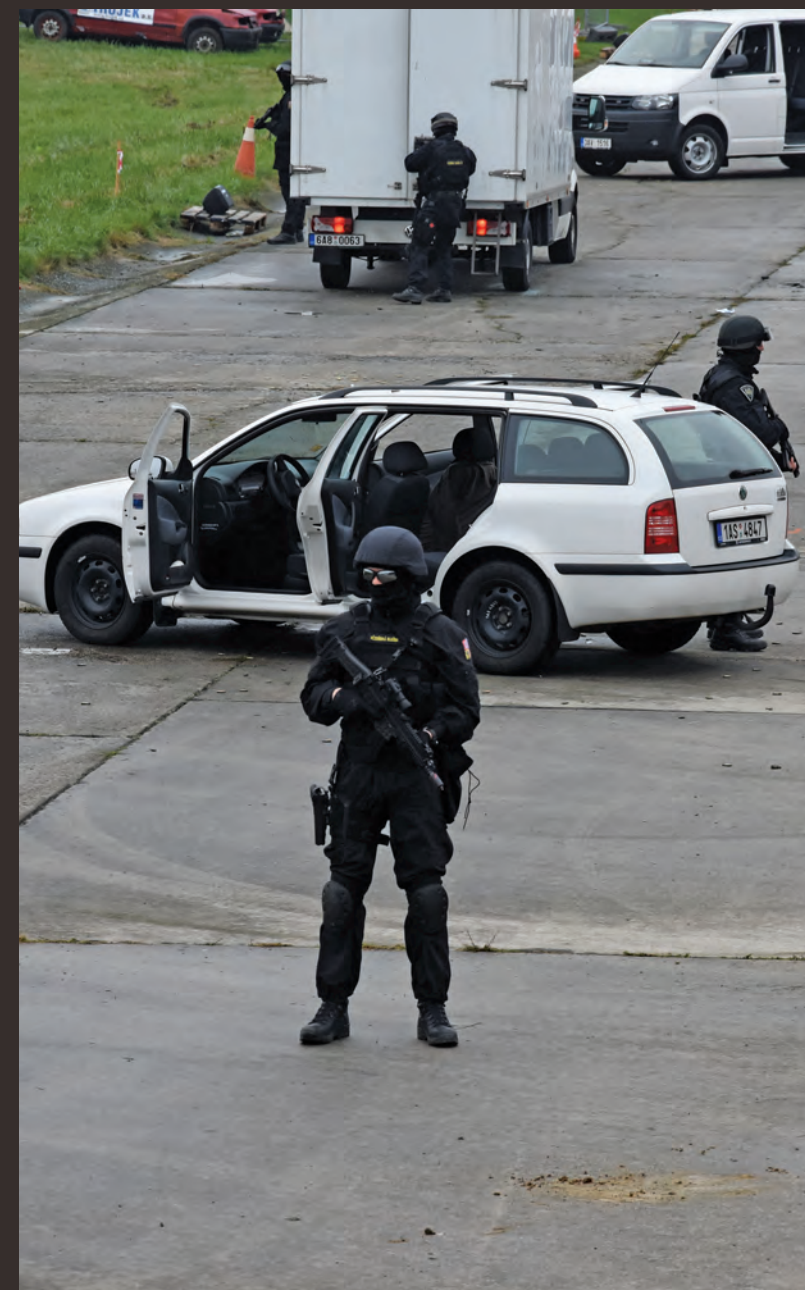
Statická expozice VS ČR na Dnech NATO 2017 - realizace pod vedením Vězební věznice Olomouc

VS ČR na Dnech NATO 2017

Dynamická ukázka operativně eskortní skupiny

Věznice Světlá nad Sázavou, oddělení pro odsouzené ženy s dětmi

Zahájení projektu Otevřená věznice - rok 2017

Kurz vaření pro odsouzené

ZÁVĚR

Prapor VS ČR

Do druhé čtvrtiny 21. století vstupuje Vězeňská služba ČR jako respektovaný ozbrojený sbor, disponující účelnou organizací, zkušeným vězeňským personálem a náležitým materiálním a technickým zázemím. Upevnila své vazby v rámci justice jako důležitý organizační článek vykonávacího řízení a rozvinula spolupráci s Probační a mediační službou ČR. Vytvořila podmínky pro výkon ochranné detence zřízením dvou detenčních středisek ve vybraných věznicích. K naplňování požadavku na využívání výsledků penologických výzkumů navázala úzkou spolupráci s Institutem pro kriminologii a sociální prevenci, zejména prostřednictvím Akademie VS ČR. V rámci resortu ministerstva spravedlnosti došlo ke koordinaci činnosti na úseku legislativy, ekonomiky a informatiky. Aktuálním úkolem je prosazení diferenciací odsouzených podle nové legislativní úpravy.

Vězeňská služba ČR se stala rovnocenným partnerem evropských vězeňských správ a své bohaté zkušenosti, zvláště v oblasti vzdělávání a zaměstnávání odsouzených, může předávat k využití. Se zájmem v zahraničí se setkala i Vězeňská duchovní služba v ekumenickém pojetí a součinnosti s externími aktivisty v občanském sdružení Vězeňská duchovenská péče. Zvýšené nároky na odbornou přípravu vězeňského personálu umožnily též účast vybraných příslušníků VS ČR v mezinárodních misích. Na vyšší úrovni se posunula spolupráce s Policií ČR k plnění úkolů bezpečnostní politiky státu. Získala si své nezastupitelné místo i při cvičeních požární a záchranné služby v rámci Integrovaného záchranného systému. U příležitosti Dnů NATO každoročně představuje veřejnosti svou činnost prostřednictvím statické a dynamické prezentace.

Úspěšnost při zacházení s odsouzenými je bezprostředně závislá na péči, která je věnována výběru, přípravě, motivaci a stabilizaci vězeňského personálu. K tomu je zapotřebí systematicky a cílevědomě využívat všech dostupných možností nejen k finančnímu, ale též pravidelnému morálnímu oceňování těch nejlepších příslušníků a občanských zaměstnanců. Vhodnou příležitostí je Den českého vězeňství, který připadá na 14. prosince, na den vydání služebníku slibu pro dozorce vězňů v roce 1918. Za úspěšné plnění svěřených úkolů a jako symbol důvěry byl v roce 2013 udělen Vězeňské službě ČR Čestný prapor ministra spravedlnosti.

FOREWORD OF DIRECTOR GENERAL OF THE PRISON SERVICE OF THE CZECH REPUBLIC

The establishment of the Prison Service of the Czech Republic on 1 January 1993 was a result of a broader prison system reformation process. The reformation stemmed from crucial political and social changes that took place after 17 November 1989. Both historical experience and re-evaluation of the past events were taken into consideration when creating a new penitentiary conception, the nature of which was fully in accordance with the European penitentiary rules. The Confederation of Political Prisoners and the Association of Former Political Prisoners were very helpful and provided valuable assistance, by sharing their members' life experience, thus contributing to both documentary work and necessary changes in the HR field.

Removal of conditions and causes of negative phenomena and return to a humanistic penitentiary tradition were enabled by studying the history of the Czech penitentiary system. The Prison Service and Judicial Guard of the Czech Republic Act No. 555/1992 reformulated and newly stated the status, authority and responsibilities of penitentiary personnel. Apart from the Prison Guard Unit, which ensures security at prison facilities, the Judicial Guard Unit was tasked with keeping law and order on the premises of judicial buildings. There was a significant shift towards moving substantial numbers of uniformed positions into civilian category. This process affected, for instance, health care workers, pedagogues, HR staff members and workers in administrative, financial and logistics departments. The service of uniformed staff members in the Prison Service of the Czech Republic was adjusted according to the Police Officers Service Act No. 186/1992. Regular civil contracts were adjusted in accordance with the Labour Code. In this environment, revision of both practical and theoretical education for penitentiary personnel became a current goal. In order to secure this, the Institute of Education of the Prison Service of the Czech Republic was founded in 1992.

Rights and obligations of pre-trial detainees were set by the Pre-trial Detention Act No. 293/1993 which put an emphasis on the presumption of innocence. Penological research outputs were used when applying new methods and means of convict treatment, thus fulfilling the Custodial Sentence Act No. 59/1965, amended by the Act No. 294/1993. Increased efficacy in treatment of convicts, with regards to their human and civil rights, was achieved thanks to the Prison Spiritual Service re-establishment, and cooperation with non-governmental humanitarian organizations. The Prison Service stepped out of isolation and started a continuous cooperation with media. The Prison Service also commenced international cooperation with penitentiary representatives from Europe, USA, and Canada, thus gaining valuable experience. The Subcommittee for Penology of the Chamber of Deputies of the Parliament of the Czech Republic, the European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, and the United Nations Committee Against Torture all accepted and acknowledged the open and embracing attitude of the Prison Service which created an external and independent system of watchdog procedures for inspecting the pre-trial detention and custodial sentence conditions and practice.

This book is published to commemorate landmark changes and the success of the Prison Service of the Czech Republic over the past 25 years. It also offers a convenient opportunity to thank all those executive managers who chose an intricate path of reforms, whose impact can be fully appreciated in the present day and future.

HISTORICAL MILESTONES OF CZECH PRISON SYSTEM (1918 - 2017)

Formation of the Republic of Czechoslovakia in 1918 saw an adoption of the Austro-Hungarian Empire's justice and penitentiary system. Since 1919, the legal framework, organization and administration of the prison system were modernized step by step. This process most notably encompassed a system of a progressive custodial sentence, usually divided into three categories. That means convicts had a chance to be reclassified into lower security cate-

gory based on their conduct. Prison guards and security personnel were part of the Prison Guards Force. Priests, pedagogues and physicians were members of the administrative personnel.

After the dissolution of Czechoslovakia and creation of the Protectorate of Bohemia and Moravia, each decree issued by the Government of the Protectorate was subsequently scrutinized by the Reich Protector. Czech and German administrations existed simultaneously in many judicial prisons. The Czech administration was responsible for day-to-day operation of prisons while the German one ensured their use as remand prisons and for interrogation purposes of Gestapo. Despite being forced to make a vow to the Leader (Führer) of the Greater German Reich, many employees participated in resistance activities.

Immediately after liberation, it was the Revolutionary National Committees who made decisions about whom to send to prison. It was not earlier than at the end of 1954 that the administration and management of judicial and regular prisons were restored as a responsibility of the Ministry of Justice. The Extraordinary People's Courts sentenced Nazi criminals, traitors and collaborators, then called „retributive prisoners“. In 1948, a category of so-called anti-state prisoners was created. Such prisoners were sentenced by state courts on the basis of the Protection of the People's Republic Act 231/1948. The Uniformed Prison Guards Force Act 321/1948 caused the prison personnel system reorganization according to the National Security Corps (the then name for regular police).

Between 1953 – 1955, the „class custodial sentence“ was at its peak. It concerned the political prisoners who had the harshest custodial sentence conditions and whom the then regime called „anti-state prisoners“. On 1 January 1953, the prison system as a whole was transferred under the authority of the Ministry of National Security. When the Ministry ceased to exist at the end of 1953, the Ministry of Interior became responsible for the prison system. Members of the National Security Corps thus served as prison officers. In the same year, the Correctional Institutions Code newly determined the structure of correctional facilities according to the Soviet model. As a result, a division into six categories based on the security level was introduced.

Acceptance of the Standard Minimum Rules for the Treatment of Prisoners, adopted by the United Nations, and their incorporation into amended Custodial Sentence Act No. 59/1965, constituted an important change in the then prison system. In compliance with this act, courts decided about three correctional-educative groups into which prisoners would be placed. As well as the new categories,

three types of correctional-educative institutions were established. Security, supervision and administrative tasks were carried out by the Corrections and Education Force officers. The new legislative framework allowed professionals with secondary and university education to work in prisons as educators, social workers, pedagogues and psychologists. In 1968, the prison system was moved under the responsibility of the Czech and Slovak Ministry of Justice.

On 1 January 1990, the newly appointed president Václav Havel announced a large-scale amnesty. This step meant that only 6000 prisoners stayed in penitentiary institutions, out of the previous 22 000 imprisoned people. A new penitentiary conception, fully in accordance with the European penitentiary rules and also with Czechoslovak humanistic traditions, was accepted in 1992. Based on the aforementioned document, the Prison Service and Judicial Guard of the Czech Republic Act No. 555/1992 reformulated and newly stated the status, authority and responsibilities of the Czech prison system.

In compliance with general demands in the field of humans rights, the Pre-trial Detention Act No. 293/1993 stated that pre-trial detainees can only be put under such restrictions that the criminal proceedings necessarily require. The Act No. 294/1994, which amended the Custodial Sentence Act No. 294/1994, further deepened the humanization of special treatment of convicts. Stemming out of the abovementioned legal regulations, four new prison regimes were established - minimum, medium, high and maximum security.

The new Custodial Sentence Act No. 169/1999 was enacted in order to secure systemic and creative application of European Prison Rules, however, the prison categorization remained the same. International conferences held in Kroměříž in 1994, 1996, 1998, 2000 and 2002 laid the foundations for international cooperation.

In 1995, the Pankrác Prison Memorial was redesigned, creating historical exposition and reverential site on the premises of former Nazi execution ground. Another reverential site was established on the premises of the execution ground from the 1950s. A new educational complex of the Institute of Education of the Prison Service was built in Stráž pod Ralskem between 1998 and 2000. By the decision of the Ministry of Justice, it also became a seat of the Justice Academy. The Czech Armed Security Corps Service Act No. 361/2003 newly amended the service of the Prison Service uniformed staff members. Based on the enactment of the Act No. 436/2003 which amends the Prison and Judicial Guards Act No. 444/1992, the Prison Service became a part of the Czech armed security corps.

With regards to its incorporation into the Czech armed security corps in 2004, cooperation agreements were concluded between the Prison Service and the Police of the Czech Republic. The Prison Service was also incorporated into the Integrated Emergency System. The 2015 Prison Service Development Conception was gradually fulfilled. Increase in employment opportunities for both convicts and pre-trial detainees and modernization of penitentiary facilities (according to the budget options) also belonged among long-term goals of the Prison Service.

In order to fulfil the Act No. 129/2008, Forensic Detention Facilities were established in Brno and Opava. Dangerous and mentally ill individuals who refuse to follow the courts' orders about their treatment are placed under arrest into these institutions. A mother with children unit was founded in Světlá nad Sázavou Women Prison in 2002. It houses sentenced mothers with their children, usually up to 3 years of age.

In 2016, the Government of the Czech Republic approved the New Penitentiary Conception 2025. The main aim of the conception lies in reoffending rate reduction and reintegration of prisoners into the society, thus contributing to the overall security of citizens. In order to attain this aim, the efficacy of special treatment of prisoners needs to be improved by active cooperation with responsible external bodies, as stipulated in the Custodial Sentence Act.

On 1 October 2017, the Act No. 58/2017 amending the Custodial Sentence Act No. 169/1999 and the Act No. 40/2009 of the Penal Code, modified the custodial sentence differentiation system. Former four prison regimes were reduced to only two - general security regime and maximum security regime. Whereas it is the court that decides about placing convicts into one of the two broad prison regimes, the Prison Service can on its own move prisoners between three categories of the general security regime.

CONCLUSION

The Prison Service of the Czech Republic enters the second quarter of the 21st century as a respected member of the Czech armed security corps, having an effective organizational structure, experienced employees, and adequate equipment. The Prison Service has strengthened its position within the system of justice and developed a promising cooperation with the Probation and Mediation Service. The Prison Service created conditions for protective forensic detention by establishing two detention centres in selected prisons. In order to fulfil a request for practical

use of penological research outputs, a close cooperation with the Institute for Criminology and Social Prevention was established, primarily through the Prison Service Academy. The responsibilities of legislative, financial, and IT departments have been synchronized within the whole Ministry of Justice. The topical issue for the Prison Service is to implement newly passed legal system for prisoner differentiation.

The Prison Service of the Czech Republic has become an equal partner to correctional systems around Europe and can offer its broad experience, mainly in the field of education and prisoner employment. The Prison Spiritual Service is very popular abroad thanks to its ecumenical work and cooperation with external workers from the Prison Spiritual Care citizens association. Increased demands for professionally trained staff members enabled their participation in international missions. Cooperation with the Czech Police improved considerably and contributed significantly to the Czech Republic's security policy. The Prison Service regularly participates in the Integrated Emergency System trainings (consisting of Fire and Rescue Service, Police and Medical Service) and annually presents its work at the NATO Days.

Positive results in treatment of offenders depend on the overall care with which the correctional staff members are chosen, trained, and motivated. Therefore, it is necessary to not only financially award but also morally acknowledge all exceptional uniformed and civilian employees. The Czech Penitentiary Day seems to be a convenient occasion to do so. It is celebrated on 14 December - the same day when first officers made a service vow in the newly created, independent Czechoslovakia in 1918. In 2013, as a symbol of trust and achieved success, the Prison Service of the Czech Republic was awarded the Minister of Justice's Banner of Honour.

ZÁKLADNÍ PRAMENY A LITERATURA

Národní archiv Praha

- fond správa Sboru nápravné výchovy ČSR

Archiv bezpečnostních složek Praha

- fond E-SB-1 zrušené předpisy

Generální ředitelství VS ČR, odbor správní

- interní předpisy z let 1969 - 1989

Kabinet dokumentace a historie VS ČR

- časopis Zpravodaj SNV ČR
- časopis České vězeňství
- časopis Historická penologie

Interní publikace

- Roman JOHN, Věznice Valdice v proměnách času, Valdice 2012
- Václav KŘUPKA, Zdenek TRUNDA, Marek WILHELM, Hrad Mírov od založení po současnost, Mírov 2008
- Jiří KOŠAŘ, Vazební věznice Praha-Ruzyně 1935 - 2015, Praha 2015
- Aleš KÝR, Alena KAFKOVÁ, Lena FÁBRYOVÁ, Z minulosti do přítomnosti pankrácké věznice 1889 - 2009, Praha 2009
- Jan UHLÍK, Historie věznění a vězeňství v Čechách, Stráž pod Ralskem 2006

25 LET VĚZEŇSKÉ SLUŽBY ČESKÉ REPUBLIKY

příloha časopisu České vězeňství, 2017

Vydavatel:

Vězeňská služba České republiky,
Soudní 1672/1a, 140 67 Praha 4, IČ 00212423

Autoři:

Aleš Kýr, Alena Kafková

Spolupráce:

Robert Blanda, Jiří Dolejší, Gabriela Pohlová

Grafická úprava:

Karel Neuvirt

Foto:

Jiří Fišar (dron), Pavlína Doubková, Gabriela Pohlová,
Jiří Kawan, archiv Kabinetu dokumentace a historie VS ČR,
archiv redakce časopisu České vězeňství

Adresa redakce:

Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky,
poštovní příhrádka 3, PSČ 140 67 Praha 4
<http://www.vscr.cz>

Výroba:

Tiskárna SHČ Vazební věznice Praha-Pankrác
© Vězeňská služba České republiky, Praha 2017,
Registrační značka MK ČR 6334, ISSN 1213-9297

www.vscr.cz